

LUND
UNIVERSITY

Fotbollens plats i staden

- finns det plats för fotbollsplaner i det täta
Malmö?

Joakim Norlén

Examensarbete inom kandidatprogrammet i samhällsplanering

Lunds universitet

Institutionen för Kulturgeografi och ekonomisk geografi

SGEL36 VT2023

Handledare: Ola Jonsson

Abstract

This study aims at understanding how Malmö plan for grassroots footballfields and how they will manage the demand with the ongoing densification of the city. The soft values provided by grassroots footballfields will also be examined and analysed. The research questions provided in this study is *How does Malmö Municipality plan footballfields today?, How should footballfields be guaranteed place in a denser city? Which values does a football field generate?.* These questions will be answered by using document analysis on official documents from the city and relevant organisations and national authorities. The analysis is conducted by using a few selected key concepts applied on the gathered material. The findings of this study show that Malmö is not planning for enough football fields and especially in newer denser areas. Furthermore, the soft values of a football field are not taken into consideration by planners.

Keywords: Football fields, social sustainability, Malmö municipality, Grassroot football, associationism

Nyckelord: Fotbollsplaner, social hållbarhet, Malmö stad, breddfotboll, föreningsliv

Abstract	1
1. Introduktion	3
1.2 Syfte och frågeställningar	3
1.3 Avgränsning	4
2. Tidigare forskning och centrala begrepp	4
2.1 Tidigare forskning	4
2.2 Centrala begrepp	6
3 Metod och metodologi	9
4. Resultat	10
4.1 Policy	11
4.1.1 Boverket	11
4.1.2 Riksidrottsförbundets Rörelsefaktor	12
4.1.3 Malmö stads styrdokument	13
4.2 Värden en fotbollsplan genererar	17
4.3 Behov och Utbud idag	20
4.4 Fotbollens plats i Nyhamnen	27
5. Analys	34
5.1 Hur planeras det för fotbollsplaner idag?	34
5.2 Hur ska fotbollsplaner få plats i en allt tätare stad?	38
6. Slutsatser och framtidsutblick	41
7. Referenser	43

1.Introduktion

Malmö stad växer och förväntas att vara en halvmiljonstad vid 2050 (Malmö stad, 2020). Detta sätter krav på planeringen och trots växande befolkning skall inte staden växa utåt. Staden ska förtätas istället vilket ställer större krav på planeringen för att tillgodose de behov medborgare och olika samhällsaktörer har. Fotbollen med dess över 40 föreningar är en stor samhällsaktör som möjliggör en aktiv och rolig fritid för stadens medborgare. Vissa fotbollsföreningar upplever dock en brist på fotbollsplaner redan nu vilket påverkar deras möjligheter att bidra till den sociala hållbarheten i staden (Malmö stad, 2020). Denna brist på fotbollsplaner belyser ett problem som kan bli värre i framtiden om staden ska bli fler människor på samma ytor vilket ställer än högre krav på att det civila samhället ges stöd och faciliteter för att kunna bedriva sin verksamhet. Malmös senaste utbyggnadsområde, Västra hamnen, byggdes utan en enda fotbollsplan och föreningar i närheten upplever nu problem med barn i kö för att få spela fotboll, för att få delta i föreningslivet och i gemenskapen (Sädås, 2021). Malmö stad planerar att i Nyhamnen, ett område bredvid Västra hamnen, bygga en fotbollsplan (Malmö stad, 2019 a). Men är detta tillräckligt?

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att belysa hur Malmö stad planerar för breddfotbollen och fotbollsplaner samt hur staden möter framtidens behov av fotbollsplaner i en allt tätare stad. Vidare ämnar uppsatsen att kartlägga vilka betydelser en fotbollsplan kan ha för den sociala hållbarheten. Ambitionen med rapporten är att besvara följande frågeställningar.

Hur planerar Malmö stad för fotbollsplaner idag?

Hur ska fotbollsplaner få plats i en allt tätare stad?

Vilka värden genererar en fotbollsplan?

1.3 Avgränsning

Fotboll och fotbollsplaner kan betyda olika saker. Rapporten syftar enbart på att undersöka fotbollsplaner ämnade för föreningsverksamhet och inte spontanidrottsplatser. Vidare kommer rapporten fokusera på breddfotbollen och inte elitfotbollen. Den geografiska avgränsningen är Malmö stad med en fallstudie av Nyhamnen.

2. Tidigare forskning och centrala begrepp

Detta kapitel fokuserar på att lyfta upp relevant forskning som har gjorts gällande fotbollsplaner och dess roll i samhällsplaneringen. De centrala begreppen beskrivs och förtydligas även i den senare delen av kapitlet.

2.1 Tidigare forskning

Det finns en del forskning kring idrottsanläggningar och hur samhällsplaneringen beaktar idrottsfrågor. Nedan följer ett axplock av tidigare forskning som är av värde för denna rapport.

Centrum för idrottsforskning har gett ut ett antal rapporter som lyfter frågan kring idrottsplatser och samhällsplanering. Bland annat utgavs en rapport år 2022 "Idrottsanläggningar - idag och imorgon. Om behov, tillgänglighet och konkurrerande intressen". I denna rapport skriver två forskare reflekterande över frågan om idrottsanläggningar. Rapportens slutsatser är följande:

1. Det saknas samsyn kring begreppen "idrottsanläggning" och "ytor för fysisk aktivitet" En precisering och större samsyn kring dessa begrepp krävs för att idrottsfrågor skall få större plats i planeringen.
2. Det saknas kunskap om "idrottsanläggningar" och "ytor för fysisk aktivitet"

Forskningen kring idrott och planering är eftersatt. Detta kan leda till att kommuner drar förhastade slutsatser kring sambandet mellan fler idrottsplatser och fysisk aktivitet.

3. Det saknas nationell anläggningspolitik

Då frågan om idrottsanläggningar är en kommunal fråga finns risken att kunskapsutbyte och innovationer inte sprids till andra kommuner.

4. Anläggningsfrågan präglas av konkurrerande behov och intressen.

Ska kommuner satsa på föreningsidrott eller spontanidrott? Elitidrott eller breddidrott? Populära idrotter eller mindre idrotter? Är anläggningarna hållbara för miljön?

(Centrum för idrottsforskning, 2022)

En av forskarna bakom rapporten är Karin Book, Malmö universitet. Hennes del av rapporten fokuserar på hur fyra olika personer inom olika aktörer ser på frågor kring idrottsanläggningar. Hon intervjuar bland annat driftchefen på fritidsförvaltningen i Malmö, Thomas Sterner. Karin Book menar att det finns två trender som påverkar planeringen av idrottsanläggningar i städer. Den första trenden är förtätningstrenden som riskerar att åsidosätta behovet av anläggningar då de inte har en tydlig ekonomisk nytta samt att idrottens ytor inte är ett måste i Plan och Bygglagen. Den andra trenden är nya idrottsmönster. Idrotten växer både i antal idrotter och kapitalet som finns i idrotten ökar men stillasittandet hos befolkningen ökar. Föreningslivet minskar, speciellt i områden med lägre ekonomisk status och i områden med en hög andel utlandsfödda.

Senare i rapporten skriver hon om de fyra personernas tolkning av begreppet tillgänglighet av idrottsanläggningar. Slutsatserna Book drar av dessa intervjusvar är att det inte finns någon tydlig samsyn men att vissa aspekter belyses som närhet, öppenhet, tillräckligt med ytor och att de ska vara funktionella.

Vidare beskrivs vad personerna önskar för att utvecklingen av idrottsanläggningar skall bli bättre. Då lyfts frågan om att det saknas nyckeltal och riktlinjer kring hur mycket idrottsytor som behövs vilket skapar en nedprioritering av idrottens plats i staden.

I intervjun med driftchefen på fritidsförvaltningen i Malmö nämns att idrottsfrågor måste komma in tidigare i planeringen men att det under senare år förbättrats jämfört med innan (Centrum för idrottsforskning, 2022).

Karin Book publicerade även en rapport år 2015 "Idrott i fysisk planering" (Book, 2015). I denna rapport lyfts Malmö upp som ett exempel och en undersökning kring plandokument och fokusgrupper med idrotts- och planeringsaktörer. Slutsatserna rapporten drar är att kommunen ofta glömmer bort idrotten i planeringen och att idrotten inte kommer in tillräckligt tidigt i planprocessen, vilket resulterar i att den får mindre ytor. Generella slutsatser Book drar i rapporten är att nyckeltal eller riktlinjer kring idrottens plats kan vara en lösning för att främja idrottens plats i planeringen. Vidare dras slutsatsen att idrott är ett brett begrepp och inte definierat tillräckligt bra samt att det finns en viss skepsis mot föreningslivet bland vissa planerare. Däremot behöver även föreningslivet bli bättre kommunicera det mervärde de ger till samhället (Book, 2015).

2.2 Centrala begrepp

Social hållbarhet

Begreppet social hållbarhet är väldigt brett och kan innefatta många olika faktorer och aspekter. Definitionen av social hållbarhet finns det många exempel på men en bra utgångspunkt är NE.se som skriver:

"Social hållbarhet innebär att bygga ett samhälle där människors grundläggande behov tillgodoses, när det gäller till exempel hälsa, trygghet och demokrati." (NE, u.å).

Denna definition kan sedan användas för att se de globala målen utifrån ett social hållbarhets perspektiv. De globala målen är 17 stycken.

Mål 1: Ingen fattigdom

Mål 2: Ingen hunger

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Mål 4: God utbildning

Mål 5: Jämställdhet

Mål 6: Rent vatten och sanitet

Mål 7: Hållbar energi för alla

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

- Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 14: Hav och marina resurser
- Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald
- Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen
- Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

(FN, u.å)

Alla målen måste uppfyllas för att hållbarhet ska uppnås och de integreras med varandra på olika sätt. För att kunna använda de globala målen i denna rapport som ett tydligt analysverktyg har tre av målen valts ut genom att de har direkt relevans till forskningsfrågorna. Målen som valts ut är mål 3, mål 10 och mål 11. Nedan följer en kort sammanfattning av vad målen innebär.

Mål 3 om god hälsa och välbefinnande handlar om hur en god hälsa är en grundläggande förutsättning för människor. Genom en god hälsa och välbefinnande kan människor nå sin fulla potential och bidra till samhällsutvecklingen. Detta mål är av värde utifrån social hållbarhet då en god hälsa är en av grundpelarna i NE:s definition av social hållbarhet. För denna rapport är mål 3 viktigt, eftersom rapporten kommer att behandla fotboll och möjlighörandet av fotbollsplaner, vilket bidrar till människors hälsa.

Mål 10 om minskad ojämlikhet handlar om hur resurser och inflytande skall fördelas rättvist. Genom en rättvis fördelning lämnas ingen utanför i utvecklingen. Detta mål är en del av social hållbarhet genom att lyfta upp demokratiaspekten från NE:s definition. För denna rapport är mål 10 av värde då det handlar om vem som får komma till tals i planeringen och hur bland annat markupplåtelsen fördelas. Även frågan kring den geografiska fördelningen och ojämlikheten i utbud av fotbollsplaner i olika områden ingår i detta mål.

Mål 11 om hållbara städer och samhällen handlar om hur städer kan planeras på ett hållbart sätt inför framtiden. Under detta mål finns ett antal delmål som tydligt kopplar an till både social hållbarhet och denna rapport. Delmål 11.3 lyfter upp inkluderande urbanisering och delmål 11.7 handlar om att skapa säkra och inkluderande grönområden och offentliga platser. De två delmålen kopplar an till social hållbarhet då trygghet är en viktig aspekt i social hållbarhet och inkludering är starkt kopplat till demokratiaspekten. För denna rapport är de av

värde genom att de belyser frågan om planering och vikten av inkludering och trygga offentliga platser, speciellt då fotbollsplaner är offentliga platser.

Social hållbarhet kan även innefatta andra saker än det som ryms inom de globala målen. I artikeln "Social sustainability discourse" (Shirazi & Keivani, 2019) nämns 7 mindre diskurser som ingår i den stora diskursen social hållbarhet. Dessa mindre begrepp är social equity and justice, social capital, social cohesion, environmental justice, quality of life och urban livability. Speciellt de två sista begreppen kommer att vara av värde för denna rapport. *Quality of life* är ett begrepp som används för att förstå hur människor bedömer hur väl deras liv är i form av olika faktorer. Exempelvis fysisk och psykisk hälsa, glädje, tillgång till samhällsservice och delaktighet i samhället. Bedömningen är subjektiv men målet är att uppnå så hög nivå som möjligt. Det sista begreppet, *urban liveability*, handlar om hur väl samhället är fysiskt och socialt uppbyggt för människor att kunna tillfredsställa deras behov och nå sin fulla potential. Faktorer som spelar in i hur väl en stad är uppbyggd enligt begreppet är attraktiva platser att vara på, tillgång till rekreation, välfärd och mobilitet samt möjlighet att upprätthålla en god hälsa (Shirazi & Keivani, 2019).

Att använda social hållbarhet som ett begrepp är inte oproblematiskt. Begreppet är relativt vagt och påverkas mycket av lokala faktorer. Vidare finns ingen exakt definition av vad social hållbarhet är och hur det ska användas och analyseras. Olika institutioner och organisationer har olika definitioner (Shirazi & Keivani, 2019). I denna rapport kommer NE:s definition att stå som grund för analysen samt genom de olika underbegrepp och globala mål som nämnts ovan.

Breddfotboll

Breddfotboll är ett av många begrepp som kan användas för att beskriva den fotboll som inte bedrivs i elitsatsande syfte. UEFA använder begreppet *Grassroot football* och beskriver det på följande sätt:

"Grassroots football is all football that is non-professional and non-elite. This includes, but is not limited to, children's football, schools and youth football, amateur football, football for disabled players, football for veterans and walking football. In short, grassroots football is football played by the masses at a level where participation and a love of the game are the driving forces." (UEFA, u.å)

I denna rapport kommer breddfotboll främst att tolkas som den fotboll som bedrivs för ungdomar och amatörer där alla kan vara med.

Föreningsliv

Organiserad fotbollsverksamhet i Sverige drivs av föreningar där många av dem är ideella, vilket betyder att människor engagerar sig utan arvode för att skapa möjligheter för andra att få spela fotboll. Alla föreningar har även ett demokratiskt styrningssätt där alla medlemmar har varsin röst och har rätt att påverka föreningens verksamhet. Detta är en av de saker som är unika i Sverige samt att en stor del av Sveriges invånare är eller har varit medlem i någon förening (Förening, u.å).

Närhet

Begreppet närhet kan innebära många olika saker. Att mäta hur nära något är kan vara både lätt och svårt. Gångavstånd är exempelvis inte svårt att mäta från en punkt till den andra. Däremot kan den snabbaste vägen i vissa fall inte vara den mest lämpliga beroende på faktorer såsom säkerhet eller smidighet. Detta påverkar hur människor rör sig och vad de upplever som nära. Enligt Björklid (2013) har speciellt barns rörelsefrihet försämrats de senaste decennierna och barn idag rör sig inte ensamma lika långa sträckor som de gjorde på 80-talet. Vilket betyder att den upplevda närheten till platser är mindre idag.

3 Metod och metodologi

Detta kapitel syftar till att redogöra för hur uppsatsen strukturerats samt hur den insamlade informationen hanterats.

Valet av dokumentanalys gjordes då forskningsfrågorna lämpade sig väl att besvara med metoden samt på grund av begränsningar gällande tid och tillgänglighet till intervjupersoner. Dokumentanalysen har gjorts genom att använda de centrala begreppen och forskningsfrågorna för att söka relevanta och aktuella dokument och texter.

Fördelarna med att använda dokumentanalys är flera och enligt Denscombes (2010) finns tre tydliga fördelar med att använda metoden, vilka för det första är tillgänglighet till stor mängd

information, för det andra är metoden kostnadseffektiv samt för det tredje att källorna finns offentligt tillgängliga. Fördelarna i relation till denna rapport tydliggörs på flera sätt. Tillgängligheten till dokument i detta fall är god då Malmö stad och aktuella myndigheter har genom offentlighetsprincipen många av sina dokument och handlingar öppna för allmänheten. Genom dokumentanalys har även insamlingen av den bredd av information som krävs möjliggjorts under den relativt korta tidsfristen rapporten skrivits på. Vidare är majoriteten av de analyserade dokumenten permanent tillgängliga för andra att även analysera i framtiden. Denscombes (2010) nämner även de nackdelar som man måste beakta vid användning av dokumentanalys som metod. Nackdelarna som beskrivs är för det första tillförlitligheten som kan variera beroende på avsändare. För det andra kan dokumenten vara baserade på andra källor vilket måste beaktas och för det tredje kan dokumenten i vissa fall inte beskriva verkligheten utan avsändarens beskrivning av verkligheten. Dokumentanalysen som gjorts i denna rapport har tagit dessa nackdelar i åtanke vid metodanvändningen. Källorna som använts har i huvudsak varit kommunala styrdokument eller planprogram samt statliga myndigheters utredningar och rapporter. Rapporten har även strävat efter att finna den senast tillgängliga informationen och forskningen. Källorna som använts har i huvudsak varit primära vilket stärker tillförlitligheten. Gällande huruvida källorna beskriver verkligheten eller avsändarens version av verkligheten så diskuteras detta i analyskapitlet och används som en naturlig del av diskussionen.

Intervjuer med centrala aktörer i planprocessen i Malmö stad skulle kunna ge rapporten en insikt bortom styrdokument men detta har bortprioriterats till förmån för dokumentanalys. Anledningen till detta är främst tidsfristen men även att intervjuer snarare kan ge svar på maktförhållanden mellan exempelvis förvaltningar och hur de interna förhandlingarna sker. Detta är inte rapportens huvudsyfte då forskningsfrågorna fokuserar mer på hur staden planeras vilket går att besvara genom dokumentanalys.

4. Resultat

Detta kapitel beskriver och redovisar informationen och datan som samlas in genom rapportens dokumentanalys. Kapitlet är indelat i tre delar där första delen belyser olika aktörers policydokument. Andra delen fokuserar på de värden som en fotbollsplan genererar.

Tredje delen redovisar nuvarande utbud och behov i Malmö stad samt en fördjupning i området Nyhamnen.

4.1 Policy

4.1.1 Boverket

Boverket (2021 a) gav ut rapporten “Miljöer för idrott och fritid” som beskriver hur väl planeringen sker kring idrottsplatser och utemiljöer som kan främja en aktiv livsstil. En av de tydligaste slutsatserna som rapporten drar är att kunskap kring idrottsplatser och miljöer för en aktiv fritid är bristfällig. Vidare delas inte kunskapen mellan de aktörer som är involverade i planeringen. De rekommenderade åtgärderna som Boverket lyfter fram är bland annat att idrotts- och fritidsfrågor måste lyftas upp till en mer strategisk nivå där flera olika aktörer diskuterar frågorna. Utöver detta borde frågorna sättas i ett större sammanhang och vara en viktig del av översiktsplaneringen av våra städer och samhällen enligt rapporten (Boverket, 2021 a).

Rapporten lyfter även vikten av hur idrotten måste få plats i samhället och inte bara planeras på de ytor som blir över efter att ett fastighetsområde planerats. Att ge idrottsfrågor mer fokus är viktigt för exempelvis den allmänna folkhälsan. Både gällande den fysiska och den psykiska hälsan. Genom att planera för idrott och en aktiv fritid ger det större möjligheter för människor att kunna vara aktiva. Dessutom kan strategiskt planerade idrottsytor ge möjlighet till olika sociala och kulturella sammanhang som människor kan vara delaktiga i vilket är positivt för det psykiska välbefinnandet hos människor. En aspekt som även belyses är att avståndet mellan en idrottsanläggning eller grönområde i förhållande till bostaden är en avgörande faktor som har stor betydelse för om en person är aktiv eller inte (Boverket, 2021 a).

Boverket ger råd om rekommendationer gällande ytor för idrott i översiktsplanering. De skriver att det är lämpligt att i en översiktsplan planera för motion och idrottsplatser. Vidare kräver PBL att all planläggning måste beakta vilket behov av motion och idrott som finns i området. Detta gäller specifikt områden i nära anslutning till bostadsbebyggelse (Boverket, 2021 b).

4.1.2 Riksidrottsförbundets Rörelsefaktor

Riksidrottsförbundet har tagit fram ett verktyg för att synliggöra fysisk aktivitet i samhällsplanering och syftar till att skapa en helhetsbild för alla typer av rörelse och vilka faktorer i den byggda miljön som påverkar rörelse. Verktöget heter Rörelsefaktor och har tagits fram för att kommuner lättare ska kunna analysera deras stadsmiljö utifrån fysisk aktivitet och rörelse. Riksidrottsförbundet, RF, har tagit fram verktöget då den fysiska aktiviteten minskar i samhället. Vidare har WHO räknat ut att rörelse har möjlighet att påverka 13 av 17 globala mål positivt. RF har även upplevt att det saknas riktlinjer kring idrott och rörelse i samhällsplaneringen och att det därav inte inkluderas tillräckligt väl i planeringen. Potentialen att inkludera idrott mer finns i Sverige då planeringsprocessen är strukturerad samt att den svenska idrottsrörelsen är stor och aktiv. I inledningen beskriver RF sin syn på varför idrott är viktigt att planera för:

“Utifrån ett folkhälsoperspektiv är det viktigt att ytor för idrott och rörelse finns med när städerna planeras. För att ytorna ska tillföra staden kvaliteter och ha en god tillgänglighet är placering och utformning viktigt. Med rätt förutsättningar kan ytor för idrott och rörelse även fylla en viktig social funktion. Det finns en stor potential i att låta idrott och rörelse bli en större del i städernas fysiska miljö. “ (, RF, 2021)

Verktöget Rörelsefaktor togs fram under två år och är en metod och verktyg som riktar sig till kommuner. Metodens utformning är att det finns fem steg man använder för att analysera en kommun, en stadsdel eller ett kvarter. Dessa fem steg är:

1. Identifiera platser
2. Gemensam målsättning
3. Faktorer
4. Bedömning helhet
5. Genomförande och ansvar

Dessa fem steg görs för varje typ av rörelse som RF har grupperat i fyra olika grupper.

1. Organiserad idrott
2. Självorganiserad idrott
3. Vardagsrörelse

4. Aktiva transporter

Vid varje steg poängsätter man hur väl området är utformat för den typ av rörelse man analyserar. Poängsättningen sker från 0-4 vid varje faktor och vid slutresultatet får området ett visst antal poäng upp till maximala 64 poäng. För att uppnå en god rörelsefaktor bör 3 poäng i snitt uppnås, vilket betyder minst 48 poäng i slutresultatet. (RF, 2021)

Under framtagandet av Rörelsefaktor togs även andra aspekter in som kommuner bör beakta i planeringen. Dessa aspekter är:

- Skapa ett Idrottspolitiskt program
- Kartlägga befintligt utbud
- Inventera behov
- Avsätta ytor för idrott i översiktsplanen

Vidare finns även aspekter att tänka på när man planerar en stadsdel

- Tillräckligt med ytor och biutor
- Central placering
- Funktioner för olika målgrupper

(RF, 2021)

4.1.3 Malmö stads styrdokument

Malmökommissionens slutrapport

Malmökommissionen var en forskargrupp som tog fram rekommendationer för ett mer socialt hållbart Malmö. Gruppen var politiskt obunden och bestod av 15 personer som antingen var forskare eller personer med unik kompetens om Malmö. Rekommendationerna var många och från deras slutrapport går det att bland annat läsa:

“Idrott, kultur och föreningsliv har en stor potential att i ett gemensamt intresse främja det överbryggande sociala kapitalet. Därför bör stadsplanerare bilda kunskapsallianser med företrädare för kultur och föreningsliv.” (s.77 Malmö stad, 2014)

Vidare skriver rapporten att skolor och idrottsföreningar bör stärka sitt samarbete för att kunna erbjuda mer idrott både under skoltid samt efter skoltid.

Malmö stads Översiktsplan 2018

Malmö stads översiktsplan antogs 2018 och beskriver visioner och prioriteringar över hur staden ska planeras och utvecklas. Föreningsliv eller idrott har inte egna kapitel eller stycken i planen. Däremot nämner man det i andra sammanhang. Gällande samhällsservice skriver man:

“God tillgång till platser för olika typer av fritidsaktiviteter, såväl organiserade inom föreningslivet som för spontanidrott är betydelsefullt för staden och dess invånare ur en lång rad olika aspekter, exempelvis folkhälsa, integration och attraktivitet. För att uppnå ett effektivt markutnyttjande och rymma ytkrävande anläggningar flera behov på liten yta är det nödvändigt med nytänkande och multifunktionella lösningar.” (s.28 Malmö stad, 2018)

Vidare nämns idrottsplatser även i hur staden skall byggas för att bli en kulturell och demokratisk arena.

“Offentliga mötesplatser – parker, torg, idrotts- och lekplatser, bibliotek, museer med mera – fyller viktiga funktioner. I samband med att ny bebyggelse tillkommer utanför innerstaden ska områdena kompletteras med fler och bättre fungerande allmänna ytor...” (s. 15, Malmö stad, 2018)

Malmö stads Översiktsplan Granskningshandling 2023

Malmö stad förväntas att anta en ny översiktsplan under 2023. Översiktsplanen har varit ute för granskning och yttranden har kommit in. Nedan följer en sammanfattning kring de punkter som behandlar idrott, föreningsliv och idrottsplatser.

“Kultur kan i bred bemärkelse betraktas som ett kitt som håller ihop samhället. När socioekonomiska eller fysiska förutsättningar är bristfälliga, kan ett starkt civillsamhälle och ett rikt kultur- och föreningsliv bidra till att stärka individer och bostadsområden. Möjligheten att ta del av och skapa kultur, samt delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv, är en viktig och grundläggande del av stadens sociala infrastruktur och något som stadsplaneringen kan understödja och stärka.” (s.17, Malmö stad, 2022 a)

I granskningshandlingen för Översiktsplan 2023 (Malmö stad, 2022 a) nämns att barns behov av fritidsaktiviteter är viktigt och ska tillgodoses. Ytor för lekplatser för lek, stora parker och naturområden men även fritidsanläggningar ska finnas i närheten av bostaden. Vidare finns även en önskan om att Malmö stad ska ha ett varierat utbud av lokaler och platser för att stödja och möjliggöra en utveckling av stadens kultur- och föreningsliv.

Planen behandlar även samhällsservice och hur behovet och lokalisering av detta är av värde.

“För att uppnå ett effektivt markutnyttjande är det nödvändigt med nytänkande kring möjligheter för samutnyttjande. Ytkrävande anläggningar ska till exempel kunna rymma flera olika verksamheters behov. Fritids- och idrottsytor kan långsiktigt bidra till en hälsosam befolkning och en meningsfull fritid.” (s.23, Malmö stad, 2022 a)

“Samhällsservice ska vara lättillgänglig och lokaliseringar, tillsammans med utformning av det närliggande gaturummet, ska underlätta hållbara transportval som gång, cykel och kollektivtrafik.”(s.23, Malmö stad, 2022 a)

Under Generella riktlinjer för blandad bebyggelse lyfts inte behovet av idrottsytor eller ytor för fysisk aktivitet upp. Fritidsområden har ett eget kapitel. Inom fritidsområde ingår sportaktiviteter, koloniområden, campingplatser och småbåtshamnar. Inget speciellt kapitel för idrott eller platser för fysisk aktivitet finns i översiktsplanen.

Översiktsplanen går igenom de delområden som finns i Malmö och beskriver den förväntade utvecklingen av dem. De två faktorer som denna överblicksanalys fokuserar på är grönytefaktor och antal nya bostäder som skulle kunna byggas i respektive område. Utöver detta nämns inget angående varje områdes möjligheter att utveckla platser för fysisk aktivitet. Idrottsplatser nämns tre gånger.

- I Hyllie söder om järnvägen ska en idrottsplats byggas men ingen mer information kring denna finns.
- Hästhagens IP ska finnas kvar men förtätning kring den ska ske.
- Husiegårds IP ska omlokaliseras.

Under Utblick 2050 behandlar översiktsplanen viktiga aspekter att ha i åtanke i planeringen. Här skriver man om den väntade befolkningsökningen och att “det behöver beredas plats för simhallar, sporthallar, fotbollsplaner, bibliotek och så vidare.” (s.97, Malmö stad 2022 a)

Plan för Samhällsservicens markbehov i Malmö

Ett av Malmös stads fördjupningsdokument till översiktsplanen handlar om hur samhällsservicens markbehov skall tas i beaktning i planeringen av staden. Denna plan behandlar bland annat idrottsplaner, ytor för föreningsliv samt platser för rörelse och motion.

“Den fysiska planeringen ska långsiktigt och strukturerat kunna tillgodose Malmöbornas behov av samhällsservice, med fokus på förskolor, grundskolor och anläggningar för fysisk aktivitet” (s.7, Malmö stad, 2016)

Gällande idrottsanläggningar beskriver planen ett antal viktiga faktorer och aspekter som bör vara centrala i planeringen. Behovet av mark till ytkrävande verksamheter skall tidigt kunna förutses så att mark kan reserveras eller eventuellt förvärvas. Samhällsplaneringen bör i ett tidigt skede bereda och undersöka behovet av fritidsanläggningar samt att se över hur samutnyttjande kan ske för att skapa multifunktionella ytor. Idag görs inte detta på grund av att förvaltningar oftast ser till sina egna behov först. Ett exempel som planen lyfter upp är att placera fotbollsplaner i anslutning till skolgårdar. Genom att göra detta ökar nyttjandegraden av planen då den används av skolan under dagen för idrott och kvällar och helger av föreningslivet. Tryggheten på skolgården efter skoltid ökar genom att människor rör sig i närheten under kvällar och helger. Placeringen av idrottsplaner och nyttjandegraden av dem är viktiga aspekter i den tidiga planeringen.

Gällande ytor för föreningsliv skriver planen:

“Deltagande i föreningsliv medför positiva värden utöver den fysiska aktiviteten” (s.38, Malmö stad, 2016)

Detta påstående följs sedan av att planeringen bör aktivt arbeta för att öka och bredda deltagandet i föreningslivet och detta bör ses som ett viktigt mål. Planen beskriver även att Malmö stad behöver en aktiv och medveten strategi gällande idrott och fysisk aktivitet.

Hela Malmö - folkhälsopolicy

Malmö stad skrev år 2011 en folkhälsopolicy (Malmö stad, 2011) för hur staden ska arbeta med invånarnas hälsa. De definierade begreppet på följande sätt:

“Folkhälsa är ett uttryck för en befolknings hälsotillstånd och omfattar både nivå och fördelning av hälsa” (Malmö stad, 2011)

Gällande folkhälsoarbete och samhällsplanering skriver de:

“Folkhälsoarbetet är en del av samhällsplaneringen och ska i möjligaste mån vara en del i ordinarie arbete” (Malmö stad, 2011)

Sammanfattning av Malmö stads styrdokument

Malmö stad har inget idrottspolitiskt program och därav är ovanstående styrdokument de som visar riktlinjer kring hur staden planerar kring idrotten, rörelse och föreningsliv. Alla dokument har snarlik syn och formuleringar kring idrott och föreningsliv. Idrott är viktigt för staden och dess folkhälsa och ska få ta plats i staden och dess planering. Många positiva effekter kommer av att invånare ges plats att idrotta. Gällande föreningsliv nämner de flesta att föreningar ger människor ett mervärde i livet och ökar sammanhållningen i samhället och att de därav bör få ta plats i samhället och att staden ska ge föreningslivet goda förutsättningar. Däremot finns inget kapitel som enbart handlar om frågor kring idrott eller dess ytor i något av dokumenten.

4.2 Värden en fotbollsplan genererar

Riksidrottsförbundet beskriver i en av sina rapporter svårigheten med att mäta idrottsrörelsens samhällsnytta.

“Antologin visar på svårigheten att undersöka, fastställa och tala om idrottens nytta. Det är så många faktorer som påverkar samhällsnyttan. Det i sig säger något om idrottsrörelsens vidd, omfattning och variation.” (s.6 RF, 2017)

Idrottsrörelsen beskrivs i väldigt positiva ordalag och den breda omfattningen den har men hur ser idrottsrörelsen och föreningslivet ut i Malmö? Enligt Ung Livsstil Malmö (Malmö stad, 2021) sker en minskning i antalet medlemmar i föreningar bland Malmös unga. Minst andel som är med i en förening finns i områden som är socioekonomiskt utsatta eller områden med stor andel utlandsfödda. Malmös unga är även med i föreningar i mindre utsträckning än i andra städer som undersökningen jämför med. Samtidigt vill stadens unga att man skall satsa mer på fotbollsplaner och idrott, speciellt stark önskan om satsning på fotboll uppger killar. Rapporten undersöker även vad unga som är aktiva i föreningar tycker är viktigast med idrottandet. Högst upp på listan över vad som är viktigast är “att må bra” och “att ha kul” (Malmö stad, 2021).

Social hållbarhet

I rapporten "Idrott och segregation" (Centrum för idrottsforskning, 2023) beskrivs hur idrott och segregation hänger ihop och hur man genom idrotten kan bidra till ett mindre segregerat samhälle. Dock är rapporten tydlig med att idrotten inte själv kan lösa ett problem som är ett samhällsproblem. Angående idrottens roll som en del av lösningen skriver man följande:

"Idrottsrörelsen är en viktig aktör i det svenska civilsamhället. Man organiserar en frivillig verksamhet som engagerar och aktiverar stora befolkningsgrupper, inte minst unga. Även om idrottsrörelsen således inte ensam kan motverka eller minska segregationen i det svenska samhället, kan man erbjuda meningsfull fritid och positiva upplevelser för unga som befinner sig i en socioekonomiskt utsatt situation. Att föreningsidrotten är särskilt svag i sådana områden är därmed problematiskt. Arbetet för jämlik idrott och jämlik hälsa måste tas på stort allvar." (s.25. Centrum för idrottsforskning, 2023)

Dessutom skriver man i rapporten om föreningslivets styrkor kring social hållbarhet.

"Styrkan i föreningsidrotten är dess ambition att vara öppen för alla, det ideella ledarskapet samt att man bedriver en verksamhet vilken erbjuder såväl gemenskap och social samvaro, som träning och fysisk aktivitet. För barn och unga, oavsett socioekonomisk bakgrund, kan tillhörigheten i en idrottsförening vara en viktig mötesplats för träning, att umgås med kompisar och att lära känna nya människor" (s.25 Centrum för idrottsforskning, 2023)

Däremot kan föreningsidrotten också i nuvarande utformning vara ett hinder för många då ideellt engagemang förväntas samt att det finns mycket byråkrati kring föreningar att det kan vara svårt för områden utan erfarenheter av föreningsliv och folkrörelse att bedriva verksamhet. (Centrum för idrottsforskning, 2023)

Social hållbarhet är mer än integration och enligt "Strategi 2025" (RF, 2022) som är RF:s strategiplan 2022-2025 belyser man värdet av folkbildning som idrottsrörelsen genererar.

"Unga inom idrotten deltar tidigt i folkbildning som en naturlig del av föreningens verksamhet. Att både vara aktiv idrottare och att delta i folkbildningsverksamhet skapar lärande miljöer där unga tillåts att växa och utvecklas på andra sätt än inom skolan och arbetslivet." (s.9 RF, 2022)

Riksidrottsförbundet publicerade en rapport år 2017 angående idrottens samhällsnytta som lyfter många faktorer rörande idrott och social hållbarhet (RF, 2017). De hälsofrämjande aspekterna lyfts i nästa del under folkhälsa. Gällande den sociala hållbarheten nämner

rapporten att idrott och speciellt föreningsliv bidrar till att utveckla ungas sociala utveckling, förmågan att ta ansvar samt att aktivt vara en del av en verksamhet och kunna påverka dess utveckling. Dock lyfts även problematiken att föreningslivet ofta lockar redan resursstarka och aktiva samhällsgrupper medan andra grupper inte deltar i lika stor utsträckning. Vidare lyfter man upp frågan kring idrottens roll i integrationen. Idrotten har en viktig roll men kan inte ensam lösa problemen. Däremot finner rapporten att idrott troligen är enklare att ta plats i än andra sociala sammanhang, då trösklarna för att delta är mindre, då bland annat språkbarriärer lättare kan överbryggas inom idrotten (RF, 2017).

Folkhälsa

Folkhälsomyndigheten skriver på sin hemsida följande angående föreningslivet och folkhälsa. “Många idéburna organisationer erbjuder aktiviteter med fokus på folkhälsa. Exempelvis gör idrottsrörelsen ett viktigt arbete med att främja fysisk aktivitet och andra goda levnadsvanor för alla åldrar, inte minst för de unga. Idrottsrörelsen deltar bland annat i arbetet med fysisk aktivitet på recept, integrationsprojekt och aktiviteter riktade till barn i skolan.”

(Folkhälsomyndigheten, u.å)

Rapporten “Idrottens samhällsnytta” (RF, 2017) nämner många aspekter där idrotten påverkar folkhälsan. Flera olika forskare i rapporten lyfter olika vinster som idrotten bidrar med men även hur man bör arbeta i framtiden för att främja folkhälsan mer. I rapporten slås det fast att idrott och föreningslivet ger en stor hälsovinst för medborgarna och samhället men att det skulle kunna bidra än mer om man blir bättre på att nå även personer i medelåldern och äldre. Just nu är föreningslivet väldigt bra på att bidra till ungas hälsa men få föreningar fokuserar på att locka medelålders och äldre personer eller misslyckas med de insatser de gör för att aktivera dessa grupper. Lyckas man locka och aktivera även äldre personer kan föreningslivet bidra med än mer än vad det redan gör.

Den fysiska hälsan är i fokus i rapporten men även den psykosociala hälsan lyfts upp under ett kapitel. Föreningslivet och speciellt lagidrotter genererar att deltagarna upplever en ökad livskvalité, ett bättre välmående och mer livsglädje. För att det ska kunna utvecklas än mer är det viktigt att unga kan och vill påverka verksamheten och att föreningar möjliggör detta. Vidare beskriver man att lagidrotter har en möjlighet att förhindra fenomen som kroppshets genom att det i lagidrotter fokuseras mer på kollektivet och den gemensamma resan istället för den individuella utvecklingen och hälsan. Däremot är det viktigt att föreningar och större

idrottsförbund fokuserar på att arbeta med dessa frågor och möjliggör en diskussion kring dessa fenomen och hur man kan förhindra dem (RF, 2017).

Tävlingsidrotter och tävlingsmoment lyfts även upp för diskussion i rapporten och de slutsatser som dras är att tävlingsmoment lockar människor att delta men att föreningar även behöver locka de som inte är intresserade av tävling. Föreningars verksamheter bör breddas för att kunna nå fler medborgare (RF, 2017).

4.3 Behov och Utbud idag

I en tidningsartikel från Sydsvenskan beskrivs den problematiska situationen för en av Malmös idrottsföreningar. Lilla torg bedriver sin verksamhet på Mariedals IP som är hela Västra hamnens närmaste fotbollsplan. Detta har skapat problem i form av att barn får ställas i kön i uppemot två år innan de kan få spela fotboll i en förening på grund av bristen på lediga tider på de två planerna som finns på Mariedals IP, en gräsplan och en konstgräsplan. (Sädås, 2021)

Fotbollsutredning 2020

År 2020 gjordes en rapport av Malmös stads fritidsförvaltning om utvecklingen av fotbollsplaner i staden (Malmö stad, 2020). Rapportens syfte var att se över hur situationen med fotbollsplaner såg ut samt hur beståndet av planer skulle utvecklas fram till 2030 för att kunna möta utbud med efterfrågan. Bakgrunden till rapporten var att Malmö stad förväntas öka till 500 000 invånare år 2050 och att underlag måste finnas kring hur utbudet av fotbollsplaner måste utvecklas för att bemöta den växande befolkningens behov av idrottsplatser och fotbollsplaner. I inledningen av rapporten beskrivs fotbollsplanernas koppling till stadsplanering och sätts i relation till pågående planeringsideal.

“När Malmö byggs ut, förtätas och utvecklas är det viktigt att staden tidigt i processen beaktar fritidsverksamheternas ofta ytkrävande markbehov och att detta görs i alla delar av staden.” (s.3 Malmö stad, 2020)

Vidare beskrivs fotbollens roll i staden idag. Det är den sport som genererar flest deltagartillfällen bland alla sporter, både gällande killar och tjejer. Under säsongen 2019

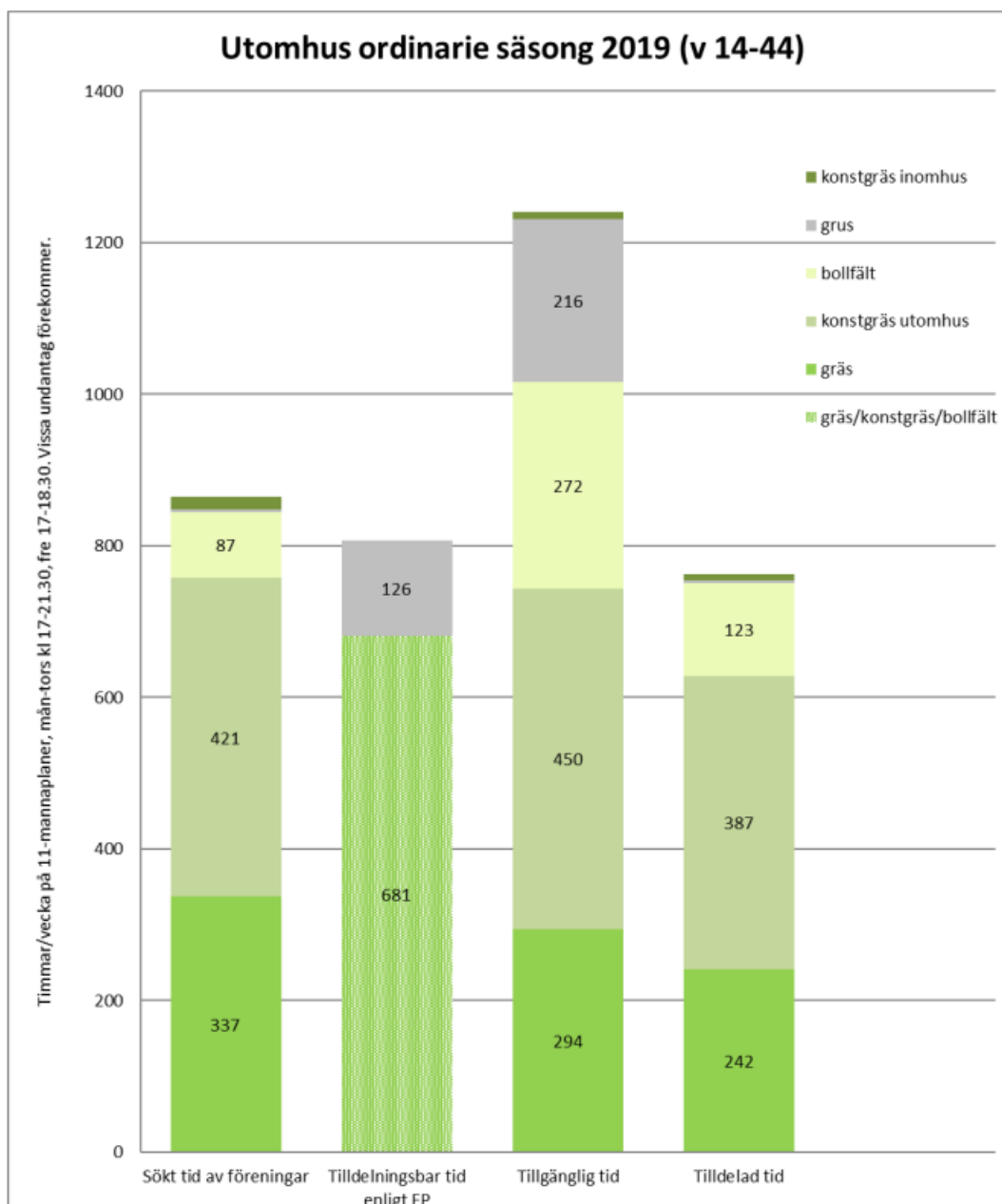
bedrevs seriespel av 44 olika föreningar i staden. Utöver dessa föreningar användes fotbollsplanerna av icke fotbollsföreningar, privatpersoner, skolor, amerikansk fotboll, rugby och cricket. Med detta i åtanke skriver Fritidsförvaltningen i sin rapport:

“Konstgräsplaner, grusplaner och bollfält skapar möjlighet till en aktiv fritid för fler grupper än föreningslivet.” (s.5 Malmö stad, 2020)

Speciellt skolor använder sig av konstgräsplaner då idrottslektioner läggs på planen under skoltid. Detta genom att grundskoleförvaltningen är med och medfinansierar åtta av konstgräsplanerna med fritidsförvaltningen.

Genom att planerna används av skolor under dagtid och föreningslivet under kvällar och helger krävs ett tåligt underlag då användningen är hög. Användningen av privatpersoner och grupper som använder planerna utöver den tid som är bokad varierar men då det sker utan bokning finns ingen statistik över detta.

Malmö utbud av fotbollsplaner var år 2020, 25 konstgräsplaner, 22 gräsplaner, 11 bollfält och 8 grusplaner. Beroende på vilket underlag som planerna har kan de användas olika mycket. Konstgräsplaner kan användas 1900 timmar om året, gräsplaner 500 timmar, bollfält 700 timmar och grusplaner 1900 timmar. Konstgräsplanerna och gräsplanerna är de som har högst bokningsgrad medan grusplanerna har en väldigt låg bokningsgrad. För säsongen 2019 finns nedan tabellen som visar antal timmar sökta av föreningar, antal timmar som finns tillgängliga att boka enligt den fördelningsprincip Malmö stad satt upp, antal timmar totalt som är tillgängliga samt antal timmar som faktiskt tilldelades.

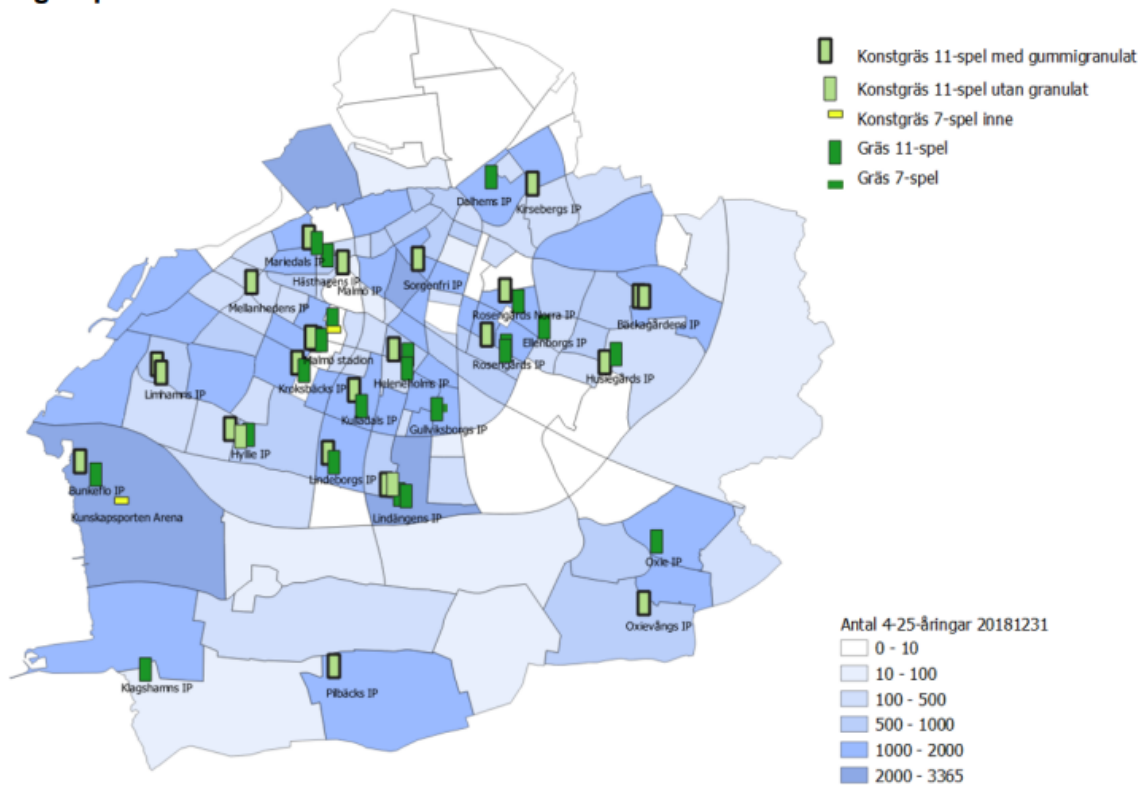

Figur 1: Tabell över säsongen 2019 fördelning av tider på Malmös fotbollsplaner. (Malmö stad, 2020)

Tabellen visar att det finns färre timmar tillgängliga för fotbollsföreningarna än vad de söker. Rapporten innehåller även ett kapitel kring sambandet mellan fotbollsplaner och Malmös stadsplanering. Återigen tas frågan upp om att fotbollsplaner och fritidsanläggningar behöver komma in tidigt i planeringsprocessen. Vidare beskrivs att behovet av fotbollsytor följer befolkningsprognosen och att de väntas öka i samma takt. Fritidsförvaltningens plan är att bygga om grusplaner och bolfält, då de inte används lika mycket, till konstgräsplaner som ökar timmarna som planerna kan användas.

Konstgräsplaner

Konstgräsplaner i Malmö 2020

Figur 2: Bild över gräs- konstgräsplaner och hur många som bor i respektive område. (Malmö stad, 2020)

Rapporten innehåller även en överblick över var konstgräsplanerna finns idag samt en diskussion om vilka stadsdelar som förväntas att växa med flest ungdomar. De områden som förväntas växa med flest ungdomar är Limhamn, Västra hamnen och Nyhamnen. Dessa områden är även i närheten av de föreningar som beskriver att de har barn i kö för att få spela fotboll. De klubbarna är Hyllie IK (Hyllie IP), Lilla torg (Mariedals IP) samt LBO7 (Brovallen/ Limhamns IP). Enligt vad föreningarna har rapporterat in till fritidsförvaltningen fanns det 1000 barn i kö till Malmös fotbollsklubbar år 2020. (Malmö stad, 2020)

Effekterna på föreningarnas verksamhet om det finns brist på tider på stadens fotbollsplaner nämns i rapporten. Exempelvis att de under vintermånaderna behöver bedriva sin verksamhet i inomhushallar vilket kan leda till konflikter med andra idrotter som använder sporthallar och gymnastiksalor för sin vardagliga verksamhet.

Fritidsförvaltningens plan för att utöka de tillgängliga tiderna på konstgräs är att bygga om grusplaner och bollfält till konstgräsplaner. Detta matchar mer föreningars önskemål och tillgängliga timmar per plan blir högre om det är konstgräsplaner istället för bollfält. Rapporten avslutas med att blicka inför framtiden och hur utbudet av fotbollsplaner bör utvecklas.

“Den samlade bilden ger vid hand att utvecklingen av planer bör ske i relation till befolkningsutvecklingen, dvs att behålla samma antal fotbollsplaner per 4-25 åringar som finns idag. Det behöver inte tillföras fotbollsplaner utöver det, men lokala avvägningar bör göras i relation till stadens utveckling och var trycket på klubbarna är som störst” (s.21 Malmö stad, 2020)

Idrottsrapport 2022

Fritidsförvaltningen i Malmö rapporterar årligen hur idrotten utvecklas och förändras i staden. Den senaste rapporten skrevs 2022 (Malmö stad, 2022 b) och innehåller statistik från det gångna året och prognoser för framtidens idrottsutövning. Rapporten lyfter upp alla sporter och anläggningar som förvaltningen ansvarar för. Gällande fotboll fanns det år 2021 45 fotbollsföreningar som totalt genererade över 700 tusen deltagartillfällen. Detta gör att fotboll är den särklass största sporten i staden. 19% av deltagarna är tjejer och medianåldern på deltagartillfällena är 13 år. Konstgräsplanerna är i snitt bokade 85% av den tillgängliga tiden. Vissa av planerna har 100% bokningsgrad (Malmö stad, 2022 b).

Framöver slår rapporten fast att den geografiska spridningen på idrottsplatser är viktig.

“De idrotter som har en stor tillgång till specifika anläggningar, så som idrottsplatser, har en särställning sett till antalet deltagartillfällen, föreningar och bokad tid. Därför är det av stor vikt att ta den geografiska spridningen i beaktande.” (s.55 Malmö stad, 2022 b)

Lokalbehovsplan 2023-2032

Fritidsförvaltningen har även tagit fram en plan för hur deras lokalbehov kommer att se ut fram till 2032 (Malmö stad, 2023). Rapporten slår fast att efterfrågan på fotbollsplaner i stort bemöts med lediga tider men att det finns en ojämn fördelning i staden där områden som Västra hamnen, Limhamn och Bunkeflo upplever en brist på lediga tider. Rapporten lyfter även upp att i vissa områden väntas en stor befolkningsökning under perioden som rapporten gäller, 2023-2032. Dessa områden är Nyhamnen, Limhamn och Hyllie (Malmö stad, 2023)

Nyttjandegraden av fotbollsplaner lyfts även upp och man skriver bland annat att en bokningsgrad på 80% anses vara fullbokad då tiderna som inte bokas är främst sena kvällar och fredagskvällar vilket är tider som är svåra att använda för verksamhet med barn och unga. Vidare skriver man att år 2021 var det 3577 stycken 4-25 åringar per konstgräsplan och 3726 4-25 åringar per gräsplan. År 2031 kommer det (om planerade planerna byggs) vara 3129 4-25 åringar per konstgräsplan och 4172 4-25 åringar per gräsplan (Malmö stad, 2023).

Fritidsförvaltningen skriver även hur man skulle kunna utveckla sina anläggningar för att bemöta Malmöbornas behov. Bland annat lyfts frågan att anlägga exempelvis utegym eller hinderbana i anslutning till fotbollsplaner för att nå fler invånare. Vidare lyfts frågan kring utformningen av idrottsplatser och deras omgivning.

“Med bra kopplingar och samband på platsen samt till omgivningen ökar dessutom den upplevda tryggheten. Bland annat kan sociala ytor fungera som ett naturligt insteg för åskådare att ta aktiv plats på aktivitetsplatsen och dels låta grupper med olika intressen och aktiviteter mötas. I arbetet med att utveckla idrottsplatserna ska sådana kopplingar mellan idrottsplatsen och omgivningen liksom sociala ytor på ytan utvecklas.”

(s.14 Malmö stad, 2023)

Detta kan bidra till att idrottsanläggningarna används i större utsträckning och av olika målgrupper.

Även ombyggnaden av planerna lyfts upp.

“Antalet grusplaner har minskat under de senaste åren i takt med att nämnden har omvandlat dessa ytor till andra typer av verksamhetsytor. Dessa har bland annat omvandlats till konstgräs, brukshundsklubb, parkeringsyta, genomgångsboende, grundskola och förskola. Som nämnts ovan kommer ytterligare sju grusplaner att omvandlas till konstgräsplaner.”

(s.22 Malmö stad, 2023)

Fritidsförvaltningen nämner även att de samarbetar med stadsbyggnadskontoret gällande var nya ytkrävande fritidsanläggningar i framtiden kan placeras. De ser även över om rörelse kan användas som en faktor i stadsutvecklingen (Malmö stad, 2023).

Miljöaspekten

Enligt både lokalbehovsplanen (Malmö stad, 2023) och Fotbollsrapporten (Malmö stad, 2020) skall fler konstgräsplaner anläggas för att möta behovet av tillgängliga tider på fotbollsplaner. Båda dessa rapporter lyfter problematiken med fyllnadsmaterialet som idag

finns på nästan alla konstgräsplaner, granulat. Granulat är en typ av plast som läcker ut i dagvattnet och därav tillförs mikroplaster i vattnet. I Malmö stads handlingsplan för utfasandet av granulat (Malmö stad, u.å) skrivs följande:

“Första delmålet fram till år 2025 är att minska användningen samt begränsa utsläppen från befintliga anläggningar. Där efter är ambitionen att om möjligt helt sluta använda granulat av plast samt konstgräs till år 2030.” (s.20 Malmö stad, u.å)

Ett förtydligande sker längre ner i dokumentet att med konstgräs i den formuleringen menas inte konstgräs som underlag på fotbollsplaner utan enbart konstgräs som är placerat i refuger exempelvis. Handlingsplanen noterar även vilka problem som identifieras och vilka konsekvenser det kan leda till. Det finns i nuläget en brist på alternativ som är lika tåliga och som kan möjliggöra samma antal nyttjandetimmar. Vidare skriver man att otestade material kan få oväntade konsekvenser och eventuella merkostnader. Handlingsplanen poängterar även att idrotten kan påverkas negativt då planer behöver byggas om i större uträkning samt att nyttjandetimmarna kan minska (Malmö stad, 2023)

I Fotbollsrapporten (Malmö stad, 2020) skriver fritidsförvaltningen att risken att mikroplaster från granulat släpps ut i dagvattnet är nu betydligt mindre än när handlingsplanen skrevs. Detta efter att metoder för att förhindra spridningen från konstgräsplanerna visat sig vara väldigt effektiva. Vidare nämner fritidsförvaltningen att VA SYD gjort tester som visat att mikroplaster från konstgräsplaner är på en försumbar nivå i deras mätsystem (Malmö stad, 2020).

EU ser i skrivande stund över ett eventuellt förbud mot granulat som fyllnadsmaterial i konstgräsplaner. Ett beslut har tagits om att all granulat ska utfasas på åtta år. Beslutet har inte vunnit laga kraft än då EUs ministerråd har tre månader på sig att kritisera och möjligen upphäva beslutet. (SvFF, 2023)

Jämställdhetsaspekten

I Idrottsrapporten (Malmö stad, 2022 b) görs en historisk tillbakablick på hur anläggningar och olika idrotter fått kommunala stöd. Det man ser är att tävlingsidrotter såsom fotboll och simning fått mycket av sina behov tillfredsställda medan motionsidrotten ej fått samma stöd,

exempelvis gym eller självorganiserad idrott. Då killar föredrar tävlingsidrott i en högre utsträckning än tjejer har de kommunala stöden och anläggningspolitiken indirekt gynnat killars motion mer än tjejers. Under senare år har man dock sett en viss förändring i att fler tjejer deltar i tävlingsidrott. Vidare har en annan faktor uppdagats som påverkar deltagandet i föreningslivet, vilket är att de med utländsk bakgrund och socioekonomiskt utsatta barn i mycket lägre grad deltar i föreningslivet och tävlingsidrotten.

Breddfotbollens utveckling

I Riksidrottsförbundet Strategi 2025 (RF, 2022) beskrivs fem utvecklingsresor som idrottsrörelsen ska göra fram till 2025. Dessa fem är:

- En ny syn på träning och tävling
- Den moderna föreningen engagerar
- Inkluderande idrott för alla
- Jämställdhet för en framgångsrik idrott
- Ett stärkt ledarskap

Utvecklingsresorna ska göras genom olika insatser. Flera olika aktiviteter och tryggare miljöer ska bidra till att fler söker sig till idrotten, även de som inte vill tävla utan bara motionera. Detta ska göra att fler åldersgrupper nås. Vidare ska jämställdhetsintegrering göras i alla verksamheter och utbildningar i värdegrundsarbete ska erbjudas fler. Trösklar in i föreningslivet ska sänkas och rådande normer ska utmanas för att idrottsrörelsen ska utvecklas (RF, 2022).

Skånes fotbollförbund har nyligen startat upp olika projekt och serier för att föreningarnas verksamhet ska nå fler medborgare. Ett exempel på detta är gåfotboll. Detta för att nå personer över 40 år men som ändå vill vara aktiva i fotbollen men inte i den ordinarie verksamheten (Skåneboll, u.å b). Skåneligan är ett ytterligare exempel som sträcker sig till de som inte har möjlighet att vara med i det ordinarie seriesystemet av olika anledningar (Skåneboll, u.å a.) Streetfotboll är även ett projekt för att trösklarna in i fotbollsrörelsen ska sänkas. I denna form krävs få antal spelare och enbart en mindre plan för att kunna spela fotboll (Skåneboll, u.å c).

4.4 Fotbollens plats i Nyhamnen

Fördjupad översiktsplan Nyhamnen

Nyhamnen är ett av Malmös stora framtidsprojekt och planeras att byggas i etapper de närmaste 20 åren. Området är beläget precis i anslutning till Malmö centralstation och kommer att bli en av Malmös mest centrala stadsdelar. I närheten av Nyhamnen finns även Västra hamnen, som är ett av Malmös stora byggnadsprojekt som skett de senaste 20 åren. Områden som skall bebyggas är 93 hektar och har idag stora areal utan bebyggelse.

Visionerna för området är långtgående och konkretiseras i sju mål för området.

- Ett centrum som möter havet.
- Här står människan i fokus.
- Här ska näringsliv och verksamheter trivas och ge arbete till många.
- Här ska många kunna bo och leva bra.
- En egen identitet skapad av många.
- En del av Malmö, för hela Malmö.
- Hållbar stadsutveckling som utmanar.

(Malmö stad, 2019 a)

Visionerna nämnda ovan gör även anspråk på att uppfylla de 17 globala målen som ingår i Agenda 2030. Detta ska göras genom att Nyhamnen ska byggas tät och funktionsblandad, tekniska lösningar ska finnas för att möta miljömålen samt att stadsrummen skall vara trygga och inkluderande. Vidare skall de olika målen brytas ner och anpassas för att genomföras i olika projekt under översiktsplanens genomförande (Malmö stad, 2019 a)

Enligt FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a) kommer området när det är färdigbyggt bland annat att ha 7000-9000 bostäder och 2000 skolplatser.

Gällande samhällsservicens plats i området skriver man att det i närliggande områden finns en kapacitetsbrist gällande samhällsservice. Vilken typ av samhällsservice som inte finns i tillräckligt hög utsträckning i områden närliggande Nyhamnen nämns inte. Däremot lyfter planen upp att det är viktigt att samhällsservice kommer tidigt på plats för att möta behovet som redan finns. Vidare kommer en fotbollsplan att anläggas i anslutning till en av skolorna som ska byggas. Fotbollsplanen skall placeras centralt i området och kunna användas för

andra idrotter än fotboll. Planen ska även fungera för att kunna samla vatten vid exempelvis skyfall eller översvämning.

Under kapitlet “Kultur och fritidsaktivitet” står det att utformningen av stadsrummet ska uppmuntra till spontan fysisk aktivitet. Vidare står det under kapitlet “Folkhälsa och trygghet” att området skall ha goda livsmiljöer för att uppmuntra till utevistelse och rörelse. Utöver detta nämns i princip inte idrott eller rörelse i FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a).

Aktörer som representerar fotbollens intressen är få bland de yttranden som inkommit under samrådet av FÖP Nyhamnen. Bland annat har varken Fotbollklubbarnas Samorganisation Malmö eller Skånes Fotbollförbund lämnat ett yttrande. Inga fotbollsföreningar har heller lämnat något yttrande. Den aktör som representerar fotbollsintressen och som lämnat ett yttrande är fritidsnämnden (Malmö stad, 2019 b). I detta yttrande skriver man att de ser positivt på att en fotbollsplan planeras att byggas. Däremot finns det behov att ta större hänsyn till större idrottsytor då denna del av staden inte har några. Fritidsnämnden nämner Västra hamnen som ett exempel på närliggande område utan större idrottsytor. Vidare behöver varje idrottsplats ha faciliteter som omklädningsrum och förråd och detta måste tas i beaktning. Med tanke på ett underskott i stadsdelen föreslår fritidsnämnden att det istället borde byggas två fotbollsplaner. Detta på grund av underskottet samt att faciliteter som omklädningsrum och förråd kommer behövas och det är mer kostnadseffektivt att bygga två planer till de faciliteterna (Malmö stad, 2019 b).

Stadsbyggnadskontoret svarar på yttrandet på följande sätt:

“Den föreslagna fotbollsplanen kommer att ligga i en urban miljö och bli stadens mest centrala fotbollsplan. Det är inte försvarbart att placera ytterligare en fotbollsplan så nära centralstationen” (s.24 Malmö stad 2019 c)

Verktyget Rörelsefaktor i Nyhamnen

FÖP Nyhamnen är ett av Malmös största områden som skall byggas och genom att använda verktyget “Rörelsefaktor” (RF, 2021) analyseras nedan hur väl rörelse och idrott ges plats i området. Under kapitel “4.1.2 Riskidrottsförbundets Rörelsefaktor” förklaras verktyget och dess utformning. I denna implementering kommer verktyget användas för att analysera området gällande organiserad idrott.

Steg 1 i användandet av verktyget identifieras platser för de fyra olika typerna av rörelse. Gällande organiserad idrott pekas två platser ut, fotbollsplanen som är placerad mitt i området samt en sporthall som placeras i anslutning till en av skolorna. Utöver dessa platser kan möjligen två gymnastikhallar som byggs i anslutning till en av de andra skolorna användas av föreningslivet men måttet eller anpassning till föreningslivets behov nämns ej.

Steg 2 som görs i analysen är gemensam målsättning. Detta är främst ett steg som görs innan planerna skrivs och med bristfällig information kring den interna diskussionen som skett innan planen skrivs kommer detta steg främst fokusera på de delar som finns tillgängliga. De mål som kan identifieras i FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a) som handlar om rörelse är två, stadsrummet skall utformas för att uppmuntra till spontan fysisk aktivitet samt att livsmiljöerna i området ska främja utevistelse och rörelse. Läser man det yttrande fritidsnämnden lämnat finns tendenser till att målsättningen inte är gemensam, speciellt då fritidsnämnden lyfter att de finns en brist på stora idrottsytor i närliggande områden och att de hade behövt två fotbollsplaner istället för enbart en. Ambitionsnivån för området gällande ytor för organiserad idrott har därav inte varit överenskommen.

Steg 3 i verktyget "Rörelsefaktor" är en genomgång av vilka faktorer som är viktiga att ta hänsyn till kring rörelse. Nedan följer en genomgång och motivering till vilka poäng området Nyhamnen fick gällande organiserad idrott.

Faktor 1: Involvera idrotten

Denna faktor fokuserar på dialog och samverkan mellan idrottens olika aktörer. Genom dialogen kan även behovet av olika idrottsytor identifieras och få en tydligare och tidigare plats i planeringen. De poängsättande kvalitéerna som satts upp för denna faktor är om det skett ett tidigt samråd med fritidsförvaltningen samt lokala idrottsföreningar och distriktsförbund fått delta i dialogen och gemensamt identifiera behoven. (RF, 2021)

Poäng och motivering:

FÖP Nyhamnen är ett förvaltningsövergripande arbete och fritidsförvaltningen har varit en del av referensgruppen som använts för framtagandet av planen (Malmö stad, 2019 a). Hur detta samarbete fungerat och strukturerats förklaras ej. Planen beskriver inte om lokala idrottsföreningar och distriktsförbund deltagit i dialogen inför planen. Genom att se yttrande

som inkommit angående FÖP Nyhamnen kan tendenser utkristalliseras. Fritidsnämnden är överlag positiva men menar både att det behövs två fotbollsplaner samt att sporthallen bör byggas för att kunna ta mer publik än de 700 som beskrivits i planen. (Malmö stad, 2019 b) Hur väl dialogen skett är svårt att bestämma med en bristfällig insikt i processen men det framstår som att fritidsnämnden och stadsbyggnadskontoret inte är överens. Vidare har inga fotbollsföreningar eller distriktsförbund lämnat några yttranden vilket tyder på att de möjligen inte bidragit i planprocessen. Med detta i åtanke gavs Nyhamnen endast ett poäng då ingen tydlig dialog skett och behoven inte tydligt framgått i planen utöver fritidsnämndens yttrande.

Faktor 2: Tillräckliga ytor

Denna faktor analyserar om ytor för organiserad idrott ges tillräcklig plats både gällande ytor och biytor. Vidare ser man över hur väl skolans ytor kan användas av föreningslivet. De poängsättande kvalitéer som denna faktor analyserar är om det finns goda ytor i förhållande till bostäder i området/upptagningsområdet, skolans ytor är anpassade till föreningslivet, flexibla ytor för spontanidrott finns i anslutning till idrottsplatser samt att biytor till föreningslivet inryms i området. (RF, 2021)

Poäng och motivering:

Enligt rapporterna från Fritidsnämnden (Malmös stad, 2020; Malmö stad, 2023) skall fotbollsplaner utvecklas i samma utsträckning som befolkningstillväxten. År 2021 fanns det 3577 4-25 åringar per konstgräsplan (Malmö stad, 2023). Detta mått kommer användas för att se om det finns tillräckligt med ytor för fotbollen. Enligt Malmö stads befolkningsprognos (Malmö stad, 2022 c) kommer Västra Hamnen och Nyhamnen att ha följande befolkning år 2032

1-5 år: 2347 personer

6-15 år: 3752 personer

16-19 år: 1543 personer

20-64 år: 27010 personer

65-79 år: 4672 personer

80+: 1916 personer

(Malmö stad, 2022 c)

Detta visar att i åldern 6-19 kommer det att finnas 5295 personer. Räkningar till personer i åldern 4 år samt de mellan 20-25 år finns behov för mer än en konstgräsplan om Nyhamnen

ska erbjuda det utbud av konstgräsplaner som Fritidsnämnden önskar att se. Västra hamnen räknas med i beräkningen då det området saknar fotbollsplan samt tillhör upptagningsområdet för fotbollsplanen. Då befolkningsprognosen bara sträcker sig till 2032 medan Nyhamnen inte förväntas vara klar då kommer det troligen att finnas fler personer i ålder 4-25 år i framtiden.

Enligt FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a) finns även en sporthall planlagd i området samt tre gymnastikhallar. Detta finner fritidsnämnden som väl planerat efter behovet som finns (Malmö stad, 2019 c). Däremot finner fritidsnämnden och Malmös Idella en brist på ytor för spontanytor och inga sådana planeras i närheten av konstgräsplanen (Malmö stad, 2019 b). Poängsättningen på denna faktor är komplicerad då många idrotter har olika behov och behöver olika typer av ytor. Ser man till fotbollens behov finns det inte tillräckligt med ytor medan för organiserad idrott som är verksamma inomhus har tillräckligt med ytor. Bristen på spontanytor i anslutning till idrottsplatsen drar även ner betyget. Det slutgiltiga poängen för denna faktor är två poäng.

Faktor 3: Närhet

Denna faktor fokuserar på hur centralt placerade ytorna för den organiserade idrotten är. Detta då central placering ger en ökad aktivitet bland befolkningen, närhet till bostäder genererar även en tryggare idrottsplats. Närheten till kollektivtrafik och bra gång och cykelvägar till idrottsplatsen värdesätts. De poängsättande kvalitéerna är om det är ett gångavstånd till ytorna för idrott och föreningslivet. Vidare finns krav på att minst en idrottsyta skall ligga centralt i området samt att minst en av idrottsytorna kombineras med andra samhällsfunktioner såsom kulturevenemang. (RF, 2021) Då Nyhamnen är ett centralt område i Malmö uppfyller alla idrottsytor närheten till kollektivtrafik. Vidare planeras cykel och gång vara centrala transportsätt i området vilket gör att idrottsytorna är tillgängliga både till fots och med cykel. Fotbollsplanen och sporthallen är placerade i bostadsområde samt att Nyhamnen planeras att byggas tätt vilket gör att närheten till bostäder uppfylls. Sporthallen planerar även att ha en publikkapacitet vilket gör att det finns möjlighet att arrangera olika kulturevenemang i den (Malmö stad, 2019 a). Detta gör att alla poängsättande kvalitéer uppnås och poängen blir fyra poäng.

Faktor 4: Funktioner för olika målgrupper

Denna faktor fokuserar på om det finns en variation av ytor för olika idrotter och målgrupper. Vidare ska ytor anpassas för kön, ålder och funktionsnedsättningar. Möjligheten att använda idrottsytorna till olika idrotter och ändamål lyfts även upp. De poängsättande kvaliteterna är att flera idrotter får plats i området, att det finns tillräckligt med statiska ytor för idrott (exempelvis fotbollsplan och sporthall) samt flexibla ytor som kan användas av föreningslivet finns i närheten av de statiska ytorna. Vidare ska huvuddelen av idrottsytorna kunna användas av personer med funktionsnedsättning. (RF, 2021)

Poäng och motivering:

På grund av att själva utformningen av fotbollsplatsen och sporthallen inte beskrivs i en fördjupad översiktsplan går det inte att i detta stadie analysera om de är tillgängliga för funktionsnedsatta. I FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a) ska fotbollsplanen vara utformad så att andra idrottsplatser även kan ha verksamhet på planen. Sporthallen och gymnastikhallen skall även utformas med förråd för att flera olika idrotter kan bedriva verksamhet i dem. De statiska ytorna för idrott har beskrivits i faktor 2 och resultatet var att fotbollsplanen inte var tillräcklig men att sporthallen samt gymnastiksalarna täckte behovet som finns. Inga flexibla ytor för idrott specificeras i FÖP Nyhamnen (Malmö stad, 2019 a) utom parker. Sammantaget är denna faktor svår att applicera då en fördjupad översiktsplan inte behandlar hur tillgängligheten för funktionsnedsatta eller parkernas utformning vilket påverkar resultatet om det finns flexibla ytor. Området har plats för flera idrotter och kan tillfredsställa olika målgruppers behov. Poängen blir tre poäng.

En sammanställning av de fyra faktorerna kring organiserad idrott ger Nyhamnen 10 poäng av 16 möjliga vilket ger ett snittpoäng på 2,5 poäng vilket är mindre än vad Riksidrottsförbundet klassar som godkänt (RF, 2021). De faktorer som drar ner Nyhamnens poäng är att behovet av fotbollsplaner inte tillfredsställs, vidare finns inga tecken på att det skett en större dialog med föreningar eller distriktsförbund. Genom sin centrala placering både av området och idrottsytorna i området nås de lätt av invånare och både gång, cykel och kollektivtrafik.

5. Analys

Detta kapitel diskuterar och analyserar den information som samlats in under resultatkapitlet. Första delen behandlar Malmö stads nuvarande planering för fotbollsplaner. Andra delen fokuserar på hur behovet av fotbollsplaner ska tillgodoses i framtidens täta Malmö. Båda delarna genomsyras av en diskussion kring vilka värden en fotbollsplan genererar och hur detta påverkas och behandlas i de olika aspekter som analysen belyser.

5.1 Hur planeras det för fotbollsplaner idag?

Idag och i framtiden

Mycket av dagens planering av fotbollsplaner utgår främst från att bygga om nuvarande idrottsplatser till att bättre matcha fotbollsföreningarnas önskemål och behov angående underlaget. Främst byggs oattraktiva grusplaner om till konstgräsplaner vilket är det underlag som föreningar föredrar. Även bollfält byggs om till konstgräsplaner för att öka nyttjandegraden då en konstgräsplan kan användas året om vilket ökar tillgängligheten till planen (Malmö stad, 2020). En viktig farhåga att belysa är både Malmö stads handlingsplan för utfasandet av granulat (Malmö stad, u.å) samt EUs direktiv som förhindrar försäljning om åtta år (SvFF, u.å). Detta kan stoppa en hel del av fritidsförvaltningens planer på ombyggnad av planer. Vidare beskrivs att nya material som kan användas istället för granulat inte har samma tålighet samt att planerna inte kan användas lika många timmar om året (Malmö stad, u.å). Detta kan leda till en brist på lediga tider och fler ytor kommer behövas ta i anspråk för att tillfredsställa behovet av fotbollsplaner. Möjligen står Malmö stad för en framtid med fler föreningar som har kö till sina verksamheter och barn tvingas att vänta på att få ta del av föreningslivet och en aktiv fritid. Ser man exempelvis till fallet Nyhamnen så bygger Malmö stad in en kapacitetsbrist i området redan innan området bebyggs. Underlaget på just den planen beskrivs förstaeligt inte i en fördjupad översiktsplan men efter att ha analyserat fritidsförvaltningens dokument (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2023) är det hög sannolikhet att konstgräs planeras på denna plan. Men skulle den planen fyllas med alternativa medel istället för granulat kommer nyttjandetimmarna bli färre. I och med att det finns en kapacitetsbrist redan vid planeringen av den kan ett sämre underlag påverka området än mer negativt. I detta fall synliggörs den första intressekonflikten som fotbollsplaner ställs inför

gällande miljön och i ett större perspektiv yttre faktorer som påverkar idrotten. Just i detta fall lyfter rapporten upp EU:s nya direktiv men det kan även vara fler faktorer som kan påverka både utbudet och efterfrågan på fotbollsplaner. Om trenden att spela fotboll som barn ökar lavinartat inom 10 år, då har områden som redan är underdimensionerade stora problem att möta den efterfrågan. Självfallet ska man inte bygga överdrivet många planer för att efterfrågan potentiellt kan öka men en bra början kan vara att inte bygga för lite redan från början. Speciellt gällande fotbollsplaner då man kan bygga om fotbollsplaner till bostäder ganska snabbt men det är svårare att göra det motsatta.

Fritidsförvaltningens rapporter sträcker sig olika långt i framtiden men lokalbehovsplanen är den som sträcker sig längst, till år 2032 (Malmö stad, 2023) vilket är om mindre än tio år. Hur man ser på frågan kring idrottsplatser och fotbollsplaner efter 2032 är otydligt och beskrivs bara med att diskussioner sker med stadsbyggnadskontoret. Samtidigt har stadsbyggnadskontoret redan relativt fasta planer genom fördjupade översiktsplaner för fler stora områden som ska byggas, exempelvis Nyhamnen som inte kommer att vara färdigbyggt förrän långt efter 2032 (Malmö stad, 2019 a). Genom fritidsförvaltningens kortare planeringshorisont finns en stor risk att idrotten inte tar plats tillräckligt tidigt i planeringen. Självfallet lyfter fritidsförvaltningen att trender kring idrott skiftar och behovet är svårt att förutse (Malmö stad, 2023) men samtidigt har man skrivit i sina rapporter att utvecklingen av fotbollsplaner bör följa befolkningstillväxten (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2023). Detta ger möjligheten att tidigt kunna prata om en tydlig siffra som kan användas som ett nyckeltal i översiktsplaneringen. Sådana siffror är precis det som lyfts upp av den tidigare forskningen som ett krav för att idrotten skall få en framhävd roll i planeringen (Book, 2015). Ett nyckeltal gör dock inte att det automatiskt kommer att planeras för fotbollsplaner i nya områden men det kan bidra till att tydliggöra idrottens behov på lång sikt. Exempelvis hade man kunnat styrka fritidsförvaltningens yttrande till FÖP Nyhamnen med ett fast tal. Istället för att argumentera att det är mer kostnadseffektivt med två planer skulle man kunna lyfta att det kommer finnas såhär många unga och enligt våra beräkningar krävs minst 2 planer för att kunna täcka det behov som kommer finnas. Möjligen hade stadsbyggnadskontoret då varit tvungna att försöka hitta en lösning. Detta är en diskussionspunkt som även lyfts upp av Book (2015) för snart 10 år sen att nyckeltal är viktigt och behövs men trots detta använder inte fritidsförvaltningen sina egna uträkningar och nyckeltal.

Geografisk ojämlikhet

Fritidsförvaltningens olika rapporter tydliggör alla att det finns tillräckligt med planer generellt sätt för att täcka behovet av tider på stadens fotbollsplaner men att det finns en ojämlikhet i fördelningen av planer i stadens olika områden (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2022 b; Malmö stad, 2023). Västra hamnen, Limhamn och Hyllie pekats ut som områden där det finns en brist på fotbollsplaner (Malmö stad, 2020). Detta ser man även i vilka föreningar som har köer till sina verksamheter då de alla ligger i dessa områden eller i anslutning till dem. Enligt den nuvarande strategin att bygga om grusplaner och bollfält till konstgräsplaner kommer detta inte förenkla för bland annat Lilla Torg FF som bedriver sin verksamhet på en idrottsplats utan grusplan och bollfält, Mariedals IP. Lilla Torg FF är hela Västra hamnens närmaste fotbollsförening. Med en förväntad befolkningsökning i Västra hamnen kommer troligtvis deras köer bli längre. En ny fotbollsplan i Nyhamnen kan bidra till att minska den kapacitetsbrist Västra hamnen har på fotbollsplaner men enligt de beräkningar som gjorts genom data från befolkningsprognosen (Malmö stad, 2022 c) kommer den planen inte att täcka det behov som finns. Speciellt med tanke på att Nyhamnen troligen kommer fortsätta växa även åren efter den period då befolkningsprognosen sträcker sig.

Den geografiska ojämlikheten poängteras i fritidsförvaltningens rapporter men ingen lösning presenteras utöver planen som planeras i Nyhamnen (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2023). Man lyfter även kapacitetsbristen i Västra Hamnen i ett yttrande till FÖP Nyhamnen men stadsbyggnadskontoret bedömer att Nyhamnen är för centralt för att placera ytterligare en fotbollsplan utöver den som planeras. Man skriver att det inte är "försvarbart" (Malmö stad, 2019 c). Frågan blir då varför det inte är försvarbart? Man skriver själva i FÖP:en att området ska uppfylla agenda 2030s 17 olika mål (Malmö stad, 2019 a). Ser man till de tre mål som rapporten fokuserar kring blir svaret än mer oförståeligt. Mål tre i Agenda 2030 handlar om god hälsa och välbefinnande. Hur ska man uppnå detta med en brist för unga att ha en aktiv fritid, en brist för unga att delta i ett sammanhang, en brist på platser för gemenskap? Mål 10 handlar om minskad ojämlikhet. Hur ska man uppnå detta om barnen i Nyhamnen får mindre tillgång till idrottsytor? Hur ska man uppnå målet om man inte placerar tillräckligt med ytor för idrott i närheten av där barn ska bo? Speciellt med tanke på att barns rörelsefrihet minskar och har ett ökat behov av närmre idrottsytor (Björklid, 2013). Sista målet handlar om hållbara städer och samhällen. Hur ska detta uppnås om man missar att planera för den sociala hållbarheten? De skriver själva i FÖPen "Möjligheten att ta del av och skapa kultur, samt delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv, är en viktig och grundläggande del av stadens sociala infrastruktur..." (s.17 Malmö stad, 2022 a). Att bortse från behoven från Malmö

största idrott kommer att påverka den sociala hållbarheten i Nyhamnen. Så frågan man borde ställa till stadsbyggnadskontoret är om det är försvarbart att inte tillgodose behoven från stadens största idrott och dess föreningar som är en av nyckelaktörerna för att uppnå den sociala hållbarheten som staden själva anser att de är i sin folkhälsopolicy (Malmö stad, 2014).

Den geografiska ojämlikheten på fotbollsplaner är heller inget som lyfts upp i granskningshandlingen till ÖP 2023. Samtidigt lyfter man i fler styrdokument att det ska finnas god tillgång till idrottsytor över hela staden (Malmö stad, 2018; Malmö stad, 2016; Malmö stad, 2010) och fritidsförvaltningen skriver i sina olika rapporter att det är viktigt beakta idrottens behov i alla delar av staden (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2023). Boverket och Centrum för idrottsforskning skriver båda att närheten till platser för idrott påverkar hur aktiva invånarna är (Boverket, 2021 a; Centrum för idrottsforskning, 2022). Centrala placeringar av idrottsplatser lyfts även upp av fritidsförvaltningen som ett sätt att locka fler till föreningslivet och en aktivare livsstil (Malmö stad, 2020). Genom att läsa aktörernas syn på frågan om lokalisering av idrottsplatser och hur viktig den är för folkhälsan stämmer inte nuvarande planering. Varken planeringen generellt i staden men specifikt inte i Nyhamnen.

Föreningslivets delaktighet i planering

Genomgående för både Översiktsplanen 2018, granskningshandling ÖP 2023 och FÖP Nyhamnen är bristen på yttrande från fotbollsföreningar, Malmös Fotbollklubbarnas samorganisation och Skånes Fotbollförbund. De enda som representerar fotbollens intresse i planeringen är Fritidsnämnden (Malmö stad, 2019 b). I den tidigare forskningen (Centrum för Idrottsforskning, 2022; Book, 2015) belystes att föreningslivet är dåligt på att kommunicera det mervärde de genererar staden. Vidare beskrevs även att föreningslivet tar för lite plats i planeringen för att få igenom sina krav. I fallet Nyhamnen och appliceringen av verktyget Rörelsefaktor blir det tydligt hur viktigt det är att föreningslivet tar plats då en av faktorerna som betygsätts är att involvera idrotten i planeringen. Huruvida det är fotbollsföreningar och fotbollsorganisationer som är dåliga på att aktivt delta i planeringen eller stadsbyggnadskontoret som är dåligt på att bjuda in till dialog besvaras inte i denna rapport då detta inte var syftet. Däremot uppmärksammas det här i analysen då det blivit tydligt i de granskade dokumenten att en bra dialog inte finns.

5.2 Hur ska fotbollsplaner få plats i en allt tätare stad?

Förändring av fotbollsverksamheten

Det föregående kapitlet avslutades med att breddfotbollens aktörer inte tar en aktiv roll i planeringen. Detta är en av de förändringar som krävs för att lyfta upp behovet av fotbollsplaner till en nivå där man aktivt arbetar tidigt i planeringsfaserna. Fritidsnämnden är just nu deras främsta företrädare men det krävs att fotbollen ensam också yttrar sina behov och det mervärde de genererar i och med sina verksamheter. Detta slås fast av rapporten från Book (2015) och är fortfarande aktuellt.

I verktyget Rörelsefaktor läggs ett värde av ytor omkring idrottsplatser. Ytor i nära anslutning bör vara lämpliga för att kunna användas av föreningslivet men i en mer flexibel användning. Det vill säga inte statiska ytor som en fotbollsplan (RF, 2021). Detta kan vara positivt från flera perspektiv. Fritidsförvaltningen beskriver i sina rapporter att omgivningen kan ha en lockande effekt men även att dessa ytor kan användas av flera målgrupper och inte bara av de som spelar fotboll (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2023). Det som däremot kan vara en än viktigare aspekt av att ha flexibla ytor i nära anslutning till idrottsplatser är att fotbollsföreningar kan använda dessa ytor för att lägga en viss del av sin verksamhet där om det råder brist på plantider. Exempelvis skulle övningar och fysträning som inte nödvändigtvis kräver en fotbollsplan kunna göras på dessa ytor. Detta kan generera att fler tider öppnas upp på fotbollsplaner och användningen kan effektiviseras. Möjligen kan då behovet av ytkrävande fullstora fotbollsplaner minska om vissa delar av verksamheten bedrivs i anslutning till fotbollsplanen, exempelvis i en park eller grönområde. Att dessa flexibla ytor ska ligga i närheten av själva fotbollsplaner är väsentligt då desto närmre det placeras desto mer användbart är det, både för föreningsmedlemmar och boende i närheten. I de dokumenten som analyserats har behovet av innovativa lösningar lyfts fram som en viktig aspekt för att tillfredsställa behovet av idrott och rörelse i staden. Gamla vanor och sätt att bedriva verksamhet ska förnyas och vara innovativa. Detta kan vara en av lösningarna för att fortfarande kunna bedriva fotbollsverksamhet men på ett annat sätt.

Nya spelformer och seriesystem såsom gåfotboll och streetfotboll som Skånes Fotbollförbund startat upp kräver även mindre spelyta. Däremot är dessa sedda som ett komplement som ska locka andra målgrupper än de som idag är aktiva (Skåneboll, u.å. a,b,c). Lyckas dessa projekt kommer antalet invånare som har behov av fotbollsytor att växa.

En del av rapporterna har lyft frågan kring att unga killar är de som tar mest plats på fotbollsplanerna och genom att bygga fler anläggningar satsar man indirekt mer pengar och resurser på killar (Centrum för idrottsforskning, 2022; Malmö stad, 2020). Samtidigt är fotboll den största idrotten både för killar och tjejer och fotbollsplaner ger även möjligheter till skolor att bedriva idrott vilket gör att bygga en fotbollsplan är mer än bara för fotboll och fler vinner på det än bara unga killar. Projekt såsom gåfotboll satsar även på att nå äldre och vid ett lyckat resultat av detta kan även äldre få mervärde av fler fotbollsplaner. Som fritidsförvaltningen beskriver i sina rapporter är trender inom idrottsvärlden svåra att förutse men planerar man och bygger enligt principen att det ska finnas drygt 3000 unga i ålder 4-25 år per konstgräsplan ger man även fotbollsöreningar möjligheter att utveckla både sin ordinarie verksamhet och tänka innovativt kring nya sätt att spela fotboll. Däremot kan även en brist på fotbollsplaner tvinga fram en utveckling av nuvarande fotbollsverksamhet men samtidigt finns det risk att fotbollsöreningar förlorar de egenskaper som tillför den sociala hållbarheten. Tvingas exempelvis en fotbollsörening bedriva verksamheter på flera olika små planer utspridda över staden försvinner aspekter av gemenskap, aktörsrollen i närområdet samt att föreningen inte längre finns i närheten på samma sätt. En annan utveckling kan vara att fotbollsplaner främst byggs i stadens utkanter om marken i centrala Malmö inte är försvarbar att bygga fotbollsplaner på. Detta hade haft förödande konsekvenser för medborgarnas hälsa, barns uppväxtvillkor, "urban liveability" och överlag på livskvalitén för Malmöborna.

En annan aspekt av hur fotbollsverksamheten förändras är att deltagande i föreningslivet minskar, speciellt i områden med många utlandsfödda eller socioekonomiskt utsatta områden (Malmö stad, 2021). Vid en första anblick kan detta vara positivt då medborgare kan träna och motionera mer flexibelt och behovet av regelrätta fotbollsplaner kan minska. Men vid en andra anblick är detta inte något positivt. Att spela fotboll i en förening genererar mer både för medlemmar men även samhället i stort. I en av rapporterna från Centrum för idrottsforskning beskrivs värdet av föreningsliv på följande sätt:

“Även om idrottsrörelsen således inte ensam kan motverka eller minska segregationen i det svenska samhället, kan man erbjuda meningsfull fritid och positiva upplevelser för unga som befinner sig i en socioekonomiskt utsatt situation” (s.25 Centrum för idrottsforskning, 2022). Detta citat belyser vilket värde föreningsliv har och vikten av att både fotbollsöreningar aktivt arbetar med att rekrytera medlemmar och unga men även att stadens planering ger föreningar möjligheter att göra detta viktiga arbete som del av att uppnå social hållbarhet.

Multifunktionalitet och förtätning

Stadsbyggnadskontoret lyfter i Översiktsplanen 2018 att fotbollsplaner måste vara multifunktionella och kunna nyttjas av flera olika aktörer för att effektivisera markanvändningen (Malmö stad, 2018). Detta kommer troligen att bli fallet även i framtiden då staden ska växa inåt och tätare. De användningsområden som kommit fram av de analyserade dokumenten utöver organiserad fotbollsverksamhet är många. En av användningarna som lyfts både av stadsbyggnadskontoret och fritidsförvaltningen är att skolor ska kunna bedriva idrottslektioner på fotbollsplaner under dagtid för att fotbollsplanen ska användas fler timmar på dygnet (Malmö stad, 2020; Malmö stad, 2016). Detta kan generera fler positiva effekter än bara effektivare markanvändning. Enligt fritidsförvaltningen bidrar närhet och synliggörande av idrottsplatser till ett större deltagande i föreningslivet (Malmö stad, 2020). En annan användning av fotbollsplaner som lyfts upp är att de kan fungera som en plats för vatten att samlas vid skyfall och översvämning (Malmö stad, 2023). Genom att använda fotbollsplaner som en eventuell plats för ansamling av vatten har fotbollsplaner även en roll i stadens skydd mot extremväder.

Att stadens mark ska exploateras effektivt med många funktioner är ett måste för att staden ska kunna växa inåt men det måste göras med respekt för de som bedriver sin verksamhet på platserna. Då fotbollsplaner är en plats där det ska samlas vatten vid skyfall och skolan ska bedriva idrott så slits underlaget ut snabbare vilket i sin tur även ökar kostnaderna för driften av planerna. Underlaget blir även en viktig fråga gällande hur mycket en plan kan användas. Då EU-direktivet angående att förbjuda granulat som fyllnadsmaterial kom under tiden rapporten skrevs finns inga tillgängliga dokument och planer gällande hur detta påverkar planeringen av ombyggnationer och nya planer.

Idrottspolitiskt program och översiktsplanering

Under framtagandet av Rörelsefaktor identifierades Riksidrottsförbundet fyra aspekter som är viktiga att kommunen tänker på gällande platser för rörelse och idrott. En av aspekterna som lyfts upp är att kommuner bör ha ett idrottspolitiskt program för att idrotten ska få plats tidigt i planeringen och frågor kring rörelse och idrott ska lyftas upp på en strategisk nivå (RF, 2021). Malmö stad har inget idrottspolitiskt program vilket gör att de riktlinjer och de visioner som finns kring idrotten är utspridd på flera olika styrdokument. Detta visar att det inte riktigt finns ett fokus på att lyfta upp idrotten och dess behov vilket gör att den blir lidande vid planering. Genom att inget styrdokument finns har varken planerare eller idrottsföreningar något att arbeta utefter vilket kräver att en bra och tydlig dialog finns

istället. Detta finns inte vilket gör att behovet av ett idrottspolitiskt program är stort. Under ett framtagande av ett sådant program hade föreningslivet och dess aktörer fått en tydlig väg in i kommunikationen kring deras behov och möjligen hade även förståelse för hur staden planeras och vilken roll staden önskar att idrotten tar i framtiden.

Sammanfattning

Generellt belyser analysen en brist på förståelse för breddfotbollens värde i förhållande till andra intressen som Malmö stad måste beakta. Att föreningsliv och idrott är två faktorer som är basala för att uppnå de globala målen är stadsbyggnadskontoret medveten om men när staden ska planeras är det inte lika viktigt. Kommentaren om att två fotbollsplaner i Nyhamnen inte är försvarbart är ett tydligt exempel på att idrott och de mjuka värden som föreningslivet skapar inte värderas högt i stadens planering.

6. Slutsatser och framtidsutblick

Syftet med denna rapport är att belysa nuvarande planering gällande fotbollsplaner och hur de ska få plats i framtiden. Vidare vill rapporten visa de värden som en fotbollsplan genererar. Detta har gjorts genom en dokumentanalys och frågeställningarna har besvarats genom en analys av det insamlade materialet. Nedan följer en utkristallisering av de slutsatser som går att dra från analysen.

Hur planeras det för fotbollsplaner idag?

Planeringen av fotbollsplaner i Malmö idag bygger främst på att byta underlag på de fotbollsplaner som inte används i så hög utsträckning. Nyetablering av fotbollsplaner är sparsam, främst i nybyggda områden såsom Västra hamnen och Nyhamnen. Detta skapar en brist på fotbollsplaner och nuvarande planering fungerar inte för att kunna uppnå den sociala hållbarheten och möjligheter till idrott som behövs för att nå de globala målen. Planeringen saknar en aktiv dialog med föreningslivet.

Hur ska fotbollsplaner få plats i en tätare stad?

Förändrad fotbollsverksamhet kan generera en effektivare användning av fotbollsplaner men flexibla ytor i närheten är ett krav för att detta ska möjliggöras. Större värde i planeringen bör

läggas vid fotbollsplanens mervärde som skapas genom föreningslivet och för den sociala hållbarheten i staden. Verktyg såsom Rörelsefaktor kan tydliggöra idrottsytor och deras värde för stadsrummet och bör användas i större utsträckning.

Vilka värden genererar en fotbollsplan?

En fotbollsplan genererar många värden men de är svåra att mäta. Hälsa och välbefinnande är tydliga effekter på att en stor idrottsyta som en fotbollsplan ger medborgarna en aktivare fritid. Vidare ger lagidrotter såsom fotboll även positiva effekter på den psykiska hälsan. Genom en närhet till fotbollsplaner i centrala delar av staden ökar även stadens urban liveability och invånarnas livskvalitet. Utöver hälsoaspekten främjas människors sociala sammanhang i och med föreningslivet som skapas kring en fotbollsplan. En viktig civil samhällsaktör finns tillgänglig och invånare har en naturlig plats att finna gemenskap.

Genom dessa slutsatser uppkommer även fler frågor som skulle vara av värde att forska vidare på. Hur ser den geografiska fördelningen faktiskt ut gällande bostäders närhet till fotbollsplaner? Beläggningen av nuvarande idrottsplatser ger en fingervisning kring var det finns en brist men faktorer såsom marknadsföring och verksamhetsinriktning kan påverka medlemsantalet. En andra fråga som det finns ett värde att djupdyka i är hur den interna kommunikationen mellan fotbollens aktörer och Malmö stad sker och vilka maktförhållanden som finns samt vilka konsekvenser detta får. För om en fotbollsplan inte är försvarbar att placera där det kommer att finnas många barn, vilken syn och förståelse har man då för föreningsliv och idrottens roll i samhället som planerare?

7. Referenser

Björklid. P. (2013) Children's independent mobility in Sweden. Trafikverket
https://fudinfo.trafikverket.se/fudinfoexternwebb/Publikationer/Publikationer_001701_001800/Publikation_001705/Children's%20Independent%20Mobility%20in%20Sweden.pdf
[Hämtat: 2023-05-15]

Book. K. (2015) Idrott i fysisk planering. Malmö Universitet.
<https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1410580/FULLTEXT01.pdf>
[Hämtat:2023-04-27]

Boverket (2021) a. Miljöer för idrott och hälsa.
<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2021/miljoer-for-idrott-och-fritid.pdf> [Hämtat: 2023-04-27]

Boverket (2021) b. Översiktsplan och idrottsplatser.
https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/idrottsplatser_buller/tillampn-pbl/oversiktsplan/ [Hämtat: 2023-04-27]

Centrum för idrottsforskning (2022) Idrottsanläggningar- idag och i morgon. Om behov, tillgänglighet och konkurrerande intressen.
mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1718963/FULLTEXT01.pdf [Hämtat: 2023-04-15]

Centrum för idrottsforskning (2023) Idrott och segregation - om idrottens roll i ett ojämlikt samhälle.
<https://centrumforidrottsforskning.se/kunskap-om-idrott/rapporter/idrott-och-segregation-om-idrottens-roll-i-ett-ojamlikt-samhalle> [Hämtat: 2023-04-26]

Denscombes M. (2010) The good research guide: for small scale social research projects.
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/lund/reader.action?docID=650320&ppg=361>
[Hämtat:2023-05-15]

Folkhälsomyndigheten (u.å)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vem-gor-vad/> [Hämtat: 2023-07-27]

Förening.se (u.å) <https://forening.se/bilda/det-svenska-foreningslivet/> [Hämtat: 2023-04-27]

FN (u.å) <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/> [Hämtat: 2023-04-07]

Malmö stad (u.å) Handlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsgjutet granulat och konstgräs utan granulat i Malmö stads verksamheter.

https://malmo.se/download/18.616ca2c417be84570797c46/1633441809550/Handlingsplan_i_nkl-test_190704_FN.PDF [Hämtat: 2023-05-15]

Malmö stad (2011) Hela Malmö - En folkhälsopolicy.

<https://malmo.se/download/18.4cc94c3815be8cd0d0b1bc8f/1497265481928/Folkhälsopolicy+broschyr+pdf.pdf> [Hämtat: 2023-04-15]

Malmö stad (2014) Malmökommissionens slutrapport.

https://malmo.se/download/18.693435e1616fea8abdc029f/1519310350066/malmo_kommissionens_slutrapport_2014.pdf [Hämtat: 2023-04-27]

Malmö stad (2016) Plan för samhällsservicens markbehov.

<https://malmo.se/download/18.4cc94c3815be8cd0d0b1b97e/1497247614373/Plan%20för%20samhällsservicens%20markbehov%20i%20Malmö.%20antagen%20av%20KS%20161102.pdf> [Hämtat: 2023-04-15]

Malmö stad (2018) Översiktsplan för Malmö.

https://malmo.se/download/18.4f363e7d1766a784af162af/1610100094509/ÖVERSIKTSPLAN%20FÖR%20MALMÖ_antagen_31maj2018.låg.webb.pdf [Hämtat:2023-04-07]

Malmö stad (2019) a. Översiktsplan för Nyhamnen. Fördjupning av översiktsplan för Malmö.

https://malmo.se/download/18.38c6709716cae2cad392c813/1577969982708/FÖP_2037_Nyhamnen_antagen_20191219%20lowlow.pdf [Hämtat: 2023-04-03]

Malmö stad (2019) b. Översiktsplan för Nyhamnen Utställningsyttranden.

https://malmo.se/download/18.38c6709716cae2cad392c813/1577969982708/FÖP_2037_Nyhamnen_antagen_20191219%20lowlow.pdf [Hämtat: 2023-04-03]

Malmö stad (2019) c. Översiktsplan för Nyhamnen Utlånade.

<https://malmo.se/download/18.4f363e7d1766a784af16310/1610101992294/FÖP2037%20Maserat%20utlåtande%20för%20publicering%20201.w.pdf> [Hämtat: 2023-04-03]

Malmö stad (2020) *Utveckling av fotbollsplaner*

<https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/fritidsnamnden/mote-2020-04-08/agenda/rapport-utveckling-av-fotbollsplaner-i-malmo-pdf-1?downloadMode=open> [Hämtat:2023-04-27]

Malmö stad (2021) Ung Livsstil Malmö.

https://malmo.se/download/18.6b4b2ec517c6e15b721417a/1635338912636/Ung_livsstil_2021_rapport_digital_webb.pdf [Hämtat: 2023-04-07]

Malmö stad (2022) a. Granskningshandling Översiktsplan för Malmö.
<https://malmo.se/download/18.187ac425180513e4ebc216ba/1660630843222/ÖP%20granskningshandling%20juni%202022u.pdf> [Hämtat: 2023-04-15]

Malmö stad (2022) b. Idrottsrapport 2022.
<https://miso.se/wp-content/uploads/2022/06/Idrottsrapporten-2022.pdf> [Hämtat: 2023-04-03]

Malmö stad (2022) c. Befolkningsprognos för Malmö 2022-2032.
<https://malmo.se/download/18.187ac425180513e4ebce95/1651045143393/Befolkningsprognos%20för%20Malmö%202022-2032%20med%20appendix.pdf> [Hämtat: 2023-05-15]

Malmö stad (2023) Lokalbehovsplan 2023-2032.
<https://fobollsklubbarnassamorgmalmo.sportadmin.se/docs/202/4124/Lokalbehovsplan%202023-2032%20efter%20AU.pdf> [Hämtat: 2023-04-03]

Nationalencyklopedin (u.å) Hållbar utveckling.
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/hållbar-utveckling> [Hämtat: 2023-04-27]

Riksidrottsförbundet (RF) (2017) Idrottens samhällsnytta. En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärden för individ och samhälle.
https://www.rf.se/download/18.7e76e6bd183a68d7b7114c8/1664975872556/FOU2017_1-Idrottens%20samhällsnytta.pdf [Hämtat: 2023-05-15]

Riksidrottsförbundet (RF) (2021) Verktyget Rörelsefaktor.
<https://www.rf.se/download/18.5e5fd4fd183d4e5bb741046/1665751968891/Rörelsefaktor%200-%20Introduktion%20och%20metodbeskrivning.pdf> [Hämtat: 2023-04-27]

Riksidrottsförbundet (RF) (2022) Strategiplan för idrottsrörelsen 2022-2025.
<https://www.rf.se/download/18.7e76e6bd183a68d7b7117a2/1664978260467/Strategisk%20plan%202022-25.pdf> [Hämtat: 2023-04-15]

Shirazi. M. & Keivani. R. (2019) Social sustainability discourse. Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315115740-1/social-sustainability-discourse-reza-shirazi-ramin-keivani?context=ubx&refId=4552b086-d2ef-4277-bc4d-dcaeca cb1087> [Hämtat: 2023-04-27]

Skåneboll (u.å) a. Skåneligan 7 mot 7 2023. <https://www.skaneboll.se/skaneligan/> [Hämtat: 2023-05-15]

Skåneboll (u.å) b. Gåfotboll/Walking football. <https://www.skaneboll.se/gafotboll/> [Hämtat: 2023-05-15]

Skåneboll (u.å)c Streetfotboll.
<https://www.skaneboll.se/forening/foreningsutveckling/street-fotboll/> [Hämtat: 2023-05-15]

Svenska Fotbollsförbundet (SvFF) (2023) Mikroplastförbudet först från hösten 2031.

<https://svff.svenskfotboll.se/nyheter/2023/04/forsaljningsforbud-2031/>

[Hämtat: 2023-05-15]

Sådås. M. (2021) “Brist på fotbollsplaner - barn står flera år i kö”. Sydsvenskan.

<https://www.sydsvenskan.se/2021-10-16/brist-pa-fotbollsplaner--barn-star-flera-ar-i-ko>

[Hämtat: 2023-03-28]

UEFA.com (u.å) <https://www.uefa.com/insideuefa/football-development/technical/grassroots/>

[Hämtat: 2023-04-27]